

FARLIGT GODS GUIDE

Tjekliste transport af farligt gods - STYKGODS

Tjekliste transport af farligt gods - STYKGODS

Chaufførens dokumenter		ADR bevis stykgods evt. udvidet til klasse 1 og/eller 7	✓
Dokumenter		Billedlegitimation Transportdokument Se mere side 10 Skriftlige anvisninger Se mere side 14 Godkendelsesattest Klasse 1 Se mere side 22	
Udstyr til køretøj og mandskab	 Håndildslukker se mere side 19	Til hvert medlem af køretøjets mandskab En advarselsvest Et par beskyttelseshandseker Øjenbeskyttelse Øjenskylløvæske Transportabel belysningsanordning	
Yderligere udstyr for visse klasser		Mindst 1 stopklods pr. køretøj Mindst 2 selvstændige advarselsmarkeringer For fareseddelnummer 2.3 eller 6.1 Flugtmaske For fareseddelnummer 3, 4.1, 4.3, 8 eller 9 Skovl Afløbsdække, og Opsamlingsbeholder	
Kolli		UN-Godkendt emballage Fareseddel(er) UN-nr. Ubeskadigede Anden afmærkning* * Undtagne/Begrænsede mængder, Miljøfarlig/Retningspile	
Last		Sammenlæsning tilladt Lastsikring Adskillelse fra fødevarer Max antal kg.	
Afmærkning af køretøj		Orangefarvet fareskilte Faresedler (kl. 1 og 7) Anden afmærkning** **Miljøfareseddel/Begrænsede mængder	

BFA transport har udarbejdet denne lille guide med det formål at give chauffører m.m. et enkelt værktøj om transport af farligt gods. Guiden er bygget op i en logisk rækkefølge. Guiden forudsætter, at chauffører og andre involverede har gennemgået de lovpligtige kurser og bestået den relevante farligt godseksamen. Guiden skal ikke betragtes som et undervisningsværktøj eller lovstof. Guiden er udarbejdet efter ADR – 2023 samt den nationale bekendtgørelse. Guiden kan ikke og må ikke stå alene. Mere specifikke spørgsmål skal løses ved brug af ADR-konventionen, andet relevant lovstof, håndbøger eller andet og mere uddybende materiale.

Vejledning i brug af guiden

Målet er, at guiden skal følge en logisk arbejdsrækkefølge, der inkluderer dokumenter, udstyr, læsning, lastsikring, afmærkninger og gennemførelse af transporten. Ved enhver transport er det vigtigt at starte med transportdokumentet (fragtbrevet). Fragtbrevet bliver leveret af afsenderen, og det er din opgave at kontrollere overensstemmelsen mellem dokumenterne og godset.

BFA transport

Branchearbejdsmiljøudvalget for transport og engros (BFA transport) er det arbejdsmiljøforum, hvor arbejdsgiverorganisationer og arbejdstagerorganisationer indenfor transport og engros samarbejder om at fremme arbejdsmiljøforhold på branchens område. BFA transport skal medvirke ved løsningen af sikkerheds- og sundhedsspørgsmål inden for branchen. Den primære indsats sker gennem løbende udsendelse af branchevejledninger og pjecer om arbejdsmiljøforhold målrettet branchen. BFA transport er en del af BFA transport, service, turisme og jord til bord.

Kvikguider	2	Hvad skal jeg gøre når jeg skal sejle med færge	42
Undtagne mængde, Begrænsede mængder.....	6	Skal jeg følge tvangsrute i Danmark.....	43
Frimængde	7	Kør sikkert i vejtuneller	44
Pakkeattest.....	9	Hvad gør jeg hvis der sker et uheld	46
Transportdokument	10	Særlig sikring af gods.....	48
Frimængdetabel.....	12	Forklaring til Tabel A.....	49
Skriftlige anvisninger	14	Særlige bestemmelser	50
Brandslukningsudstyr	19	Tanktransport	52
Skal køretøjet ADR godkendes.....	21	Rester af farligt gods på ydersiden af tanke.....	52
Godkendelsesattest	22	Fyldning af tanke/IBC's hvor datoen er skredet	52
ADR uddannelsesbevis	24	Kørsel med åbne domdæksler.....	52
Må flere typer farligt gods sammenlæsses	26	Forbrændingsvarmeanlæg (oliefy)	53
Skal farligt gods holdes adskilt fra fødevarer.....	27	Statisk elektricitet.....	53
Må gods i klasse 1 sammenlæsses.....	28	Fyldningsgrad.....	53
Begrænsninger i den transporterede mængde	29	Tankmærkeplade.....	54
Hvordan skal godset være surret.....	30	Hvor står det.....	56
Skal køretøjet afmærkes.....	31	Oversigt over faresedler.....	58
Skal emballagen afmærkes	38		
Diverse regler	39		
Hvornår skal køretøjet holdes under opsyn	40		

Emner	Begrænset mængde	Under frimængden	Over frimængden
Dokumenter, der skal medbringes			
1 Fragtbrev – transportdokument	Kræves Ikke	Medbringes	Medbringes
2 Skriftlige anvisninger – Sikkerhedskort	Kræves ikke	Kræves ikke	Medbringes
3 Chaufførens ADR bevis	1.3 uddannelse	1.3 uddannelse	ADR-grundkursus
4 Køretøjet godkendt til farligt gods	Kræves Ikke	Kræves Ikke	Kun klasse 1 (EXII/EXIII)
5 Billedlegitimation	Kræves ikke	Kræves ikke	Medbringes
6 Container/Køretøjs pakkeattest forud for søtransport	Medbringes	Medbringes	Medbringes
Uddannelseskrav			
7 Chauffør (køretøjer med farligt gods)	1.3 uddannelse	1.3 uddannelse	ADR bevis
8 Andet involveret personale – transport u/frimængden	1.3 uddannelse	1.3 uddannelse	1.3 uddannelse
9 Sikkerhedsrådgiver for virksomheden	Kræves ikke	Kræves ikke	Kræves
Afmærkning med orange skilte og faresedler			
10 Køretøj	Kræves ikke	Kræves ikke	Orangefarvet fareskilte for/bag UDEN TAL
11 Emballage – skal være godkendt	Få krav til emballage	UN-nr. og fareseddel	UN-nr. og fareseddel
12 Ved transport af LQ og EQ mærket gods	Mærkning – o/8 tons	Ikke relevant	Ikke relevant
Sikkerhedsudstyr m.m., der skal medbringes			
13 Pr. køretøj 1 stk. stopklods, 2 stk. advarselsafmærkninger 1 stk. øjenskyllvæske Køretøjets mandskab: 1 stk. advarselsvest, 1 stk. transportabel belysningsanordning, et par beskyttelseshandsker, øjenskyllvæske. Til visse stoffer: Til faresedler 2.3 og 6.1 (giftige): Åndedrætsbeskyttelse Til faresedler 3, 4.1, 4.3, 8 og 9: Skovl, opsamlingsbeholder & kloakafdækning	Udstyret kræves ikke	Udstyret kræves ikke	Krav om udstyr Se side 4 på de skriftlige anvisninger
14 Godkendt brandslukningsudstyr	Ikkræves ikke	Mindst 1 x 2 kg	Ja - mindst 2 x 6 kg
Diverse regler	Begrænsede mængde	Under frimængden	Over frimængden
15 Opsyn med køretøjer	Kræves ikke	Ikke relevant	Se TUR-håndbog
16 Tvangsruiter	Ingen krav	Ingen krav	Se TUR-håndbog
17 Sammenlæsning med andre klasser	Ikke relevant	Se TUR-h håndbog	Se TUR-håndbog
18 Sammenlæsning med fødevarer, fareseddel 6.1 og 6.2	Ikke relevant	Skal holdes adskilt	Skal holdes adskilt
19 Sammenlæsning indbyrdes i klasse 1	Ikke relevant	Se håndbog	Se TUR-håndbog
20 Tunnelrestriktioner	Hvis o/8 tons	Er ikke omfattet	Se TUR-håndbog
21 Passagerer	Ingen forbud	Ingen forbud	Forbudt
22 Tobaksrygning og brug af elektroniske cigaretter under håndtering og i nærheden af køretøjet	Ingen krav	Forbudt	Forbudt
23 Tomgangskørsel	Ingen krav	Forbudt	Forbudt
24 Konvoj kørsel/ Klasse 1 køretøjer	Ikke relevant	Ingen krav	Mindst 50 meter
25 Lastsikring – og sikring af andet udstyr på køretøjet	Ja	Ja	Ja
26 Særlig (terror) sikring af visse mængder typer farligt gods	Ikke relevant	Se håndbog	Se TUR-håndbog
27 Brugen af håndildslukkerne	Ikke relevant	Ja, dansk brugervejledning	Ja, dansk brugervejledning
28 Sejllads med færge/ skib – herunder østersøaftalen	Oplysningspligt	Oplysningspligt	Oplysningspligt
29 Oversigt over faresedler og afmærkninger	Side 58	Side 58	Side 58
30 LQ og EQ gods - Diverse krav ved transport af disse	Side 6		Side 6
31 Prioritering af farligt gods i klasse 1	Side 26	Side 26	Side 26
32 Begrænsninger i mængder af farligt gods, der må ransporteres i klasse 1, klasse 4.1 og klasse 5.2	Side 29	Side 29	Side 29
33 Miljøfarlige stoffer	Side 42	Side 42	Side 42
34 Modulvogntog. Alle 4 typer må transportere farligt gods			

Enten er tanken læsset ellers er den renset. En tom og ikke renset tank anses for at være læsset og så gælder stort set samme regler for kørsel i læsset tilstand

	Emner	
	Dokumenter, der skal medbringes	
1	Fragtbrev – transportdokument	Medbringes
2	Skriftlige anvisninger – Sikkerhedskort	Medbringes
3	Chaufførens ADR bevis – minimum ADR grundkursus + tank	Medbringes
4	Køretøjets godkendelsesattest	Medbringes
5	Billedelegimitation – for køretøjets mandskab	Medbringes
	Uddannelseskrav	
6	Chauffører – minimum ADR grundkursus + tank	Medbringes
7	Andet involveret personale	1.3 uddannelse
8	Sikkerhedsrådgiver for virksomheden	Tilmeldes hos Beredskabsstyrelsen
	Afmærkning med orange skilte og faresedler	
9	Køretøjerne og frakoblede påhængskøretøjer	Orange fareskilte MED FARETAL, UN-nr., og faresedler.
10	Tankcontainere	Orange fareskilte på begge MED FARETAL, UN-nr., og faresedler på alle 4 sider
	Sikkerhedsudstyr m.m., der skal medbringes	
11	pr. køretøj 1 stk. stopklods, 2 stk. advarselsafmærkninger 1 stk. øjenskylløvæske Køretøjets mandskab: 1 stk. advarselsvest 1 stk. transportabel belysningsanordning 1 par beskyttelseshandsker øjenskylløvæske Til visse stoffer: Til faresedler 2.3 og 6.1 (giftige) Åndedrætsbeskyttelse Til faresedler 3, 4.1, 4.3, 8 og 9: Skovl, opsamlingsbeholder & kloakafdækning	Krav om udstyr Se side 4 på de skriftlige anvisninger
12	Brandslukningsudstyr, der skal medbringes	Ja – mindst 2 x 6 kg
	Diverse regler	
13	Opsyn med køretøjer	Se TUR-håndbog
14	Tvangsruter i Danmark	Se TUR-håndbog
15	Tunnelrestriktioner	Se TUR-håndbog
16	Passagerer	Forbudt
17	Tobaksrygning og brug af elektroniske cigaretter under håndtering og i nærheden af køretøjet	Forbudt
18	Tomgangskørsel	Forbudt
19	Konvoj kørsel/afstand til andre – Klasse 1 (der er enkelte stoffer)	Mindst 50 meter
20	Lastsikring – (reglerne gælder f.eks. ved transport af tankcontainere og aftagelige tanke på ladvogne o.l.)	Se TUR-håndbog
21	Særlig (terror) sikring af farligt gods	Se TUR-håndbog
22	Brugen af håndildslukkerne	Se TUR-håndbog
23	Sejlads med færgeskiibe – herunder Østersøaftalen	Se TUR-håndbog
24	Oversigt over faresedler og afmærkninger	Se TUR-håndbog
25	Begrænsninger i mængder af farligt gods, der må transporteres i klasse 1, klasse 4.1 og klasse 5.2	Se TUR-håndbog
26	Miljøfarlige stoffer	Se TUR-håndbog
27	Statisk elektricitet ved FL godkendte køretøjer (Brandfarlige væsker)	Se TUR-håndbog
28	Fyldningsgrader ved større tanke uden skulpeplader	Se TUR-håndbog
29	Modulvogntog. Alle 4 typer må transportere farligt gods	Se TUR-håndbog

Farligt gods emballeret i "Undtagne mængder" (EQ), "Begrænsede mængder" (LQ) eller mængden er under "Frimængden"

ADR giver mulighed for at visse stoffer i visse mængder kan transporteres efter lempeligere regler, "Undtagne mængder" (EQ), "Begrænsede mængder" (LQ) eller mængden er under "Frimængden"

Transporteres gods mærket som "Undtagne mængder" (EQ)?

Her er tingene pakket i meget små emballager for flydende produkter ml for faste produkter g, typisk prøver (reagensglas) fra laboratorier.

Hvis farligt gods i visse klasser er emballeret som "Undtagne mængder" (EQ) kan det være muligt at transportere godset uden at skulle opfylde alle regler i ADR med undtagelse af:

- Uddannelseskravene – som minimum - kapitel 1.3 "Det lille bevis", men kan også køres på ADR bevis
- Godset skal være klassificeret
- Godset skal være emballeret i egnet emballage
- Der må maksimalt transporteres 1.000 kolloi pr. køretøj (forvogn plus påhængsvogn = 2 køretøjer – derfor 2.000 kolloi)
- Såfremt godset følges af et eller flere former for fragtbrev(e) skal et af disse dokumenter indeholde angivelsen "FARLIGT GODS I UNDTAGNE MÆNGDER" ("Dangerous Goods in Excepted Quantities") samt antallet af kolloi.

*På etiketten skal oplyses første eller den eneste fareseddel, som er stoffet skal være forsynet med ifølge stofflisten. F.eks. 3

**Afsenderens eller modtagerens navn skal angives på dette sted på etiketten, hvis ikke det er vist andre steder på kolloiet.

Transporteres gods mærket som "Begrænsede mængder" (LQ) Typisk dagligvare

Mærket efter ADR

Mærket efter ICAO

- Uddannelseskravene – som minimum - kapitel 1.3 "Det lille bevis" men kan også køres på ADR bevis
- Afsenderen af farligt gods emballeret i begrænsede mængder skal forud for transport på en sporbar måde informere transportøren om bruttovægten af det gods, der skal transporteres.
- Tunnelrestriktioner – mere end 8 tons – se notat 5 i tabellen på bagsiden.
- Kolloi, der indeholder gods til forsendelse med fly i henhold til bestemmelserne i ICAO-TI skal være forsynet med bogstavet "Y". Der kræves ikke udstyr, afmærkninger af køretøjet eller skriftlige anvisninger.

Farligt gods emballeret i "Undtagne mængder" (EQ), "Begrænsede mængder" (LQ) eller mængden er under "Frimængden"

Der kræves ikke udstyr, afmærkninger af køretøjet eller skriftlige anvisninger, hvis bruttovægten ikke overstiger 8 tons. Hvis køretøjet har en tilladt totalvægt på over 12 tons, og bruttovægten overstiger 8 tons, afmærkes køretøjet som vist på side 37.

Der findes ingen LQ/EQ muligheder i klasse 7 eller EQ i klasse 1.

Transport under frimængden

Hvis transporten gennemføres under frimængden gælder følgende:

- Godkendt og korrekt afmærket emballage (IBC max 2½ år mellem eftersyn)
- Transportdokument vedrørende alt det transporterede farlige gods
- Gnistfri lamper i lukkede køretøjer
- Mindst 1 stk. 2 kg håndildslukker som skal kontrolleres mindst én gang om året, og skal være mærket med en tilsynsetiket påsat af den, der har foretaget kontrollen. Måned og år for seneste kontrol samt måned og år for næste egenkontrol skal fremgå af etiketten
- Regler vedr. af- og pålæsning og transport, herunder tobaksrygning forbudt, overholdes
- Enheder på et køretøj eller i en last, der omfatter farligt gods, skal være forsvaret stuvet på køretøjet og skal være fastgjort eller fastkilet, så de enkelte enheder eller dele af lasten ikke kan forskubbe sig i forhold til hinanden eller til køretøjet under normale transportforhold.
- Chaufføren skal være i besiddelse af en kapitel 1.3 uddannelse

Hvis afsenderen ønsker transporten gennemført i henhold til til frimængdereglerne (ADR 1.1.3.6) skal afsenderen i transportdokumentet oplyse mængden af farligt gods i hver transportkategori og den beregnede værdi - se eksempel næste side.

I frimængdetabellen på side 12 - 13 kan man finde multiplikationsfaktorerne for alle transportkategorierne.

Faktor 1.000 beregninger

Såfremt det viser sig, at summen af den samlede beregnede mængde er lig med eller under 1.000, kan transporten nøjes med at følge reglerne på den foregående side.

F.eks.:

Transportdokumentet oplyser at der skal transporteres

4 stk. 5 l Plastikdunke UN 1203 3, II, D/E, 20 l

Transportkategori 2, Beregnet værdi 60

4 stk. 200 l plastiktromler UN 1824 Natriumhydroxidopløsning 8, III, E, 800 l

Transportkategori 3, beregnet værdi 800

Samlet beregnet mængde 860

Da summen af de beregnede værdier er under 1000, kan transporten gennemføres under frimængden.

Hvis transportdokumentet IKKE oplyser hvor meget farligt gods der hører til hver enkelt transportkategori og der IKKE er lavet en faktor 1.000 beregning, er transporten omfattet af det fulde regelsæt, uanset hvor lille den transporterede mængde er.

6	6	7	8	9	10	11	12
Størrelse og Anvendelse af Pakkerne	Antal af Pakker og Pakketyper	Erhællingsmærke for de Transporter	Stofnavn og Stofnummer (UN-Num)	Tekst- skilt	Størrelse og Befordringsklasse	Samlet værdi	
	E	A	B C D E			18 924	F
	4 plastikdunke 5 l 4 ståltromler 200 l	UN 1203 Benzin 3, II, D/E UN 1824 Natriumhydroxidopløsning 8, III, E					
Transportkategori 2: 20 l, beregnet værdi: 60							
Befordringskategori 2: 20 l, Beregnede Wert: 60							
Transportkategori 3: 800 l, beregnet værdi: 800. Total beregnet værdi 860							
Befordringskategori 3: 800 l, Beregnede Wert: 800. Total Beregnede Wert 860							

Transportkategori	Frimængde	Multiplikationsfaktor	Beregnet værdi
0	0	Ikke relevant	Omfattet i enhver mængde
1	20	50	Bruttovægt x 50 =
1	50	20	Bruttovægt x 20 =
2	333	3	Bruttovægt x 3 =
3	1000	1	Bruttovægt x 1 =
4	∞	Ikke relevant	Fritaget i enhver mængde

Container-/køretøjspakkeattest

Hvis farligt gods transporteres i en container før en søtransport, skal en "container-/køretøjspakkeattest" vedlægges transportdokumentet.

Hvis farligt gods transporteres i et køretøj før en søtransport, kan en "container-/køretøjspakkeattest" også vedlægges transportdokumentet.

Når farligt gods lastes i en container eller på et køretøj, skal de ansvarlige for lastningen udfylde en "container-/køretøjspakkeattest".

Denne attest skal indeholde containerens eller køretøjets identifikationsnummer og bekræfte, at lastningen er sket under følgende betingelser:

1. Containeren/køretøjet var ren, tør og egnet til at modtage godset.
2. Koli, der skal adskilles ifølge gældende bestemmelser, er ikke pakket sammen på containeren/i køretøjet.
3. Alle koller er blevet kontrolleret udvendigt for skader, og kun intakte koller er blevet lastet.
4. Tromler er blevet stuvet oprejst, medmindre andet er godkendt af de kompetente myndigheder. Alt gods er korrekt lastet og forsvarligt fastgjort, hvis nødvendigt.
5. Gods, der lastes i bulk, er jævnt fordelt i containeren/køretøjet.
6. Hvis forsendelserne omfatter klasse 1-gods (undtagen underklasse 1.4), skal containeren/køretøjet være strukturelt brugbart.
7. Containeren/køretøjet og det indhold, der er lastet, skal være korrekt mærket og have faresedler.
8. Hvis stoffer, der medfører kvælningsrisiko, bruges til køling eller konditionering (f.eks. tøris (UN 1845) eller nitrogen, kølet, flydende (UN 1977) eller argon, kølet, flydende (UN 1951)), skal containeren/køretøjet mærkes udenpå i henhold til 5.5.3.6 (i IMDG-koden).
9. Der skal modtages et transportdokument for farligt gods i henhold til 5.4.1 (i IMDG-koden) for hver forsendelse af farligt gods, der er lastet i containeren/på køretøjet.

Bemærk: Container-/køretøjspakkeattesten behøver ikke medbringes ved transport af tank/tankcontainer/MEGC'er.

For reglerne om afmærkning af køretøjer, se side 32 ff.

Har jeg et korrekte udfyldte transportdokument (fragtbrev)? (Det er afsenderens ansvar at levere oplysninger til dette).

Ved vejtransport af farligt gods, skal der som hovedregel medbringes et transportdokument der indeholder oplysninger om det farlige gods. Der er ikke krav om et særligt udseende eller format, men alene krav til indholdet. **Transportøren og afsenderen skal opbevare kopier af transportdokumenterne i mindst 3 måneder.**

Oplysninger, som er obligatoriske i transportdokumentet - stykgods

- Bogstaverne UN efterfulgt af UN-nummeret
- Stoffets officielle godsbetegnelse
- Den eller de faresedler der er angivet i kolonne 5 i Tabel A. Når der er angivet flere faresedler, anføres alle numrene efter det første i parentes. Numrene i parentes er stoffets sekundære eller sekundære fare og første nummer uden for parentes er stoffets primær fare.
- Stoffets emballagegruppe, hvis en sådan er tildelt
- Antallet af kolly og en beskrivelse af dem, når det er relevant.
- Den samlede mængde af hver type farligt gods, hvis UN-nummer, officielle godsbetegnelse eller eventuelt emballagegruppe adskiller sig fra de andres
- Afsenderens navn og adresse
- Modtagerens eller modtagernes navn og adresse
- En erklæring i medfør af en eventuel sær aftale
- (Reserveret)
- For transport som omfatter passage gennem tunneler med restriktioner for transport af farligt gods: tunnelrestriktionskoden (se s. 49-51)

Rækkefølgen af informationer i punkterne om det farlige gods, som angivet i modellen ovenfor er valgfri, dog skal a, b, c, d og k fremstå i denne rækkefølge uden andre oplysninger mellem dem, som f.eks.:

"UN 1203 BENZIN, 3, II, (D/E)"

Under frimængden: Ønskes transporten udført som transport "under frimængden", skal den samlede mængde og den beregnede værdi af farligt gods for hver transportkategori fremgå af transportdokumentet.

Begrænsede mængder (LQ): Der er ikke krav om oplysninger i transportdokumentet når godset er mærket efter reglerne om "Begrænsede mængder LQ", Transportøren skal have oplyst bruttovægten af det farlige gods.

Undtagne mængder (EQ): Skal være ledsaget af et dokument indeholdende teksten "Dangerous goods in Excepted Quantities"

The image shows a sample of a CMR (International Frachtbrief) transport document. The document is filled with information including sender and receiver details, goods description (4 steel drums of UN 1203 Gasoline), and various hazard labels (E, A, B, C, D, K). The document is marked with 'DTL - ITD' in the top right corner and 'CMR' in a large watermark in the center. The document is divided into sections for sender, receiver, goods, and transport details.

Hvis godset, køretøjet eller containeren er mærket med miljøfarlige faresedler, skal ordet Miljøfarligt (ved søfart – bogstaverne MP) indføres i transportdokumentet. Se side 33. Se også side 43 om multimodal transport.

HUSK: Ved transport af tom urensset emballage eller tom urensset tank skal der også udfærdiges et transportdokument. Dette skal indeholde følgende for stykgods: Eks.: Tom urensset emballage eller (IBC) 3, og for tanke: tom urensset tank, sidst indeholdt UN 1203 Benzin, 3 II. Ved kørsel med tom urensset tankkøretøjer kan teksten "tom urensset retur" skrives på udkørselsfragtbrevet. Godsets mængder fra udkørslen skal slettes.

Sprogkrav: Udfyldes på det sprog, hvor transporten starter, og hvis dette ikke er engelsk, tysk eller fransk, så også på et af disse sprog. Eks.: Transport fra Danmark til Spanien. Transportdokumentet (fragtbrev) skal derfor være skrevet på DANSK og enten engelsk, tysk eller fransk.

Særlig sprog aftale i Danmark og mellem Danmark, Sverige og Norge Under transport i og mellem Danmark, Sverige eller Norge er det tilladt, transportdokumentet kun er skrevet på enten dansk, svensk eller norsk.

Transportkategori	Stoffer eller genstande, emballagegruppe eller klassifikationskode/ gruppe eller UN-nummer	Maksimal samlet mængde	Multiplikationsfaktor
0	Klasse 1: 1. 1A, 1.1L, 1.2L, 1.3L og UN 0190. Klasse 3: UN 3343. Klasse 4.2: Stoffer hørende til emballagegruppe I. Klasse 4.3: UN 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 2988, 3129, 3130, 3131, 3132, 3134, 3148, 3396, 3398 og 3399. Klasse 5.1: UN 2426 Klasse 6.1: UN 1051, 1600, 1613, 1614, 2312, 3250 og 3294. Klasse 6.2: UN 2814, 2900 og 3549. Klasse 7: UN 2912 til 2919, 2977, 2978 og 3321 til 3333. Klasse 8: UN 2215 (MALEINSYREANHYDRID, SMELTET) Klasse 9: UN 2315, 3151, 3152 og 3432 samt genstande indeholdende sådanne stoffer og blandinger. Samt tomme urensede emballager, der har indeholdt stoffer fra denne transportkategori, bortset fra emballager henført til UN 2908.	0	
1	Stoffer og genstande hørende til emballagegruppe I, og som ikke er tildelt transportkategori 0, samt stoffer og genstande hørende til følgende klasser: Klasse 1: 1.1B til 1.1J ^{a)} , 1.2B til 1.2J, 1.3C, 1.3G, 1.3H, 1.3J og 1.5D ^{a)} Klasse 2: Grupperne T, TC ^{a)} , TO, TF, TOC ^{a)} og TFC. Aerosoler: grupperne C, CO, FC, T, TF, TC, TO, TFC og TOC. Kemikalier under tryk: UN 3502, 3503, 3504 og 3505. Klasse 4.1: UN 3221 til 3224 og 3231 til 3240, 3533 og 3534. Klasse 5.2: UN 3101 til 3104 og 3111 til 3120.	20	50
1 a)	UN 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 og 1017	50	20
2	Stoffer hørende til emballagegruppe II, og som ikke er i transport-kategori 0, 1 eller 4, samt stoffer og genstande hørende til følgende klasser: Klasse 1: 1.4B til 1.4G og 1.6N. Klasse 2: Gruppe F. Aerosoler: gruppe F. Kemikalier under tryk: UN 3501. Klasse 4.1: UN 3225 til 3230, 3531 og 3532. Klasse 4.3: UN 3292. Klasse 5.1: UN 3356. Klasse 5.2: UN 3105 til 3110. Klasse 6.1: UN 1700, 2016 og 2017 og stoffer hørende til emballagegruppe III. Klasse 6.2: UN 3291 Klasse 9: UN 3090, 3091, 3245, 3480, 3481 og 3536.	333	3
3	Stoffer hørende til emballagegruppe III, og som ikke er tildelt transportkategori 0, 2 eller 4, samt stoffer og genstande hørende til følgende klasser: Klasse 2: Grupperne A og O. Aerosoler: grupperne A og O. Kemikalier under tryk: UN 3500. Klasse 3: UN 3473 Klasse 4.3: UN 3476 Klasse 8: UN 2794, 2795, 2800, 3028, 3477 og 3506. Klasse 9: UN 2990 og 3072.	1000	1
4	Klasse 1: 1.4S Klasse 2: UN 3537 til 3539 Klasse 3: UN 3540 Klasse 4.1: UN 1331, 1345, 1944, 1945, 2254, 2623 og 3541 Klasse 4.2: UN 1361 og 1362 emballagegruppe III og UN 3542 Klasse 4.3: UN 3543 Klasse 5.1: UN 3544 Klasse 5.2: UN 3545 Klasse 6.1: UN 3546 Klasse 7: UN 2908 til 2911 Klasse 8: UN 3547 Klasse 9: UN 3268, 3499, 3508, 3509 og 3548 Samt tomme urensede emballager, der har indeholdt farligt gods med undtagelse af det, som er tildelt transportkategori 0.	Ubegrænset	

For genstande i klasse 1: nettovægt i kg af det eksplosive stof – NEM

For faste stoffer, fordråbede gasser, kølede fordråbede gasser og opløste gasser, nettovægt i kg.

For væsker og komprimerede gasser, beholderes nominelle kapacitet i liter.

SKRIFTLIGE ANVISNINGER I HENHOLD TIL ADR

Foranstaltninger i tilfælde af ulykke eller nødsituation

I tilfælde af en ulykke eller en nødsituation, der kan opstå eller forekomme under transport, skal medlemmerne af køretøjets mandskab træffe følgende foranstaltninger, hvis det er sikkert og praktisk muligt:

- Aktiver bremsesystemet, stop motoren, og afbryd batteriet ved at aktivere hovedafbryderen hvor en sådan findes.
- Undgå antændelseskilder. Undgå især at ryge, at bruge elektroniske cigaretter eller lignende eller at tænde for elektrisk udstyr.
- Underret de relevante beredskabstjenester, og giv så mange oplysninger om hændelsen eller ulykken og de involverede stoffer som muligt.
- Tag advarselsvest på og anbring selvstående advarselsmarkeringer hensigtsmæssigt.
- Hav transportdokumenterne parat til beredskabstjenesten ved ankomst.
- Undgå at gå ind i eller berøre spildte stoffer og undgå at indånde dampe, røg, støv og tåge ved at stå i vindsiden.
- Brug håndildslukker til at slukke mindre/begyndende brande i dæk, bremses og motorrum, hvis det kan lade sig gøre og er sikkert.
- Medlemmer af køretøjets mandskab må ikke forsøge at slukke brande i lastrum.
- Brug udstyret på køretøjet til at undgå udsivning til vandmiljø eller kloaksystem og til at begrænse udslip, hvis det kan lade sig gøre og er sikkert.
- Gå væk fra uhelds-/ulykkesstedet; anmod andre personer om at gå væk fra stedet, og følg beredskabstjenestens instrukser.
- Fjern forurenede tøj og brugt forurenede beskyttelsesudstyr og bortskaf det på en sikker måde.

Yderligere anvisninger til medlemmer af køretøjets mandskab om fareegenskaber for farligt gods efter klasse og foranstaltninger afhængige af de aktuelle omstændigheder		
Faresedler (1)	Fareegenskaber (2)	Yderligere anvisninger (3)
1 1.5 1.6	Kan have en række egenskaber og virkninger, f.eks. massedetonation, udslyngning af sprængstykker, intens brandvarmeflux, dannelse af skarpt lys, høj lyd eller røg. Følsonne over for rystelser og/eller stød og/eller varme.	Søg dækning, men bliv væk fra vinduer.
1.4	Lille risiko for eksplosion og brand.	Søg dækning.
2.1	Brandfarlige gasser Risiko for brand. Risiko for eksplosion. Kan være under tryk. Risiko for kvælning. Kan forårsage forbrændinger og/eller forfrysninger. Beholdere kan eksplodere ved opvarmning.	Søg dækning. Bliv væk fra lavliggende områder.
2.2	Ikke-brandfarlige, ugiftige gasser Risiko for kvælning. Kan være under tryk. Kan forårsage forfrysninger. Beholdere kan eksplodere ved opvarmning.	Søg dækning. Bliv væk fra lavliggende områder.
2.3	Giftige gasser Risiko for forgiftning. Kan være under tryk. Kan forårsage forbrændinger og/eller forfrysninger. Beholdere kan eksplodere ved opvarmning.	Brug flugtmaske. Søg dækning. Bliv væk fra lavliggende områder.
3	Brandfarlige væsker Risiko for brand. Risiko for eksplosion. Beholdere kan eksplodere ved opvarmning.	Søg dækning. Bliv væk fra lavliggende områder.
4.1	Brandfarlige faste stoffer, selvnedbrydende stoffer, polymeriserende stoffer og faste desensibiliserede eksplosive stoffer Risiko for brand. Brandfarlige eller brandbare stoffer, kan antændes af varme, gnister eller flammer. Kan indeholde selvnedbrydende stoffer, der har tilbøjelighed til eksoterm dekomposition ved varme, kontakt med andre stoffer (f.eks. syrer, tungmetallforbindelser eller aminer), friktion eller stød. Dette kan resultere i udvikling af skadelige og brandfarlige gasser eller dampe eller selvantænding. Beholdere kan eksplodere ved opvarmning.	Risiko for eksplosion af desensibiliserede eksplosive stoffer efter tab af desensibiliserende stof.
4.2	Selvtændelige stoffer Risiko for brand ved selvantænding, hvis kולי beskadiges, eller indhold slipper ud. Kan reagere voldsomt med vand.	
4.3	Stoffer, der udvikler brandfarlige gasser ved kontakt med vand Risiko for brand og eksplosion ved kontakt med vand.	Spildte stoffer skal holdes tørre ved at overdække dem.

Har jeg skriftlige anvisninger?

Yderligere anvisninger til medlemmer af køretøjets mandskab om fareegenskaber for farligt gods efter klasse og foranstaltninger afhængige af de aktuelle omstændigheder		
Faresedler	Fareegenskaber	Yderligere anvisninger
(1)	(2)	(3)
Oxiderende stoffer 5.1	Risiko for voldsom reaktion, antænding og eksplosion ved kontakt med brændbare eller brandfarlige stoffer.	Undgå at blande med brandfarlige eller brændbare stoffer (f.eks. savsmuld).
Organiske peroxider 5.2	Risiko for eksoterm dekomposition ved forhøjede temperaturer, kontakt med andre stoffer (f.eks. syrer, tungmetal forbindelser eller aminer), friktion eller stød. Dette kan resultere i udvikling af skadelige og brandfarlige gasser eller dampe eller selvantænding.	Undgå at blande med brandfarlige eller brændbare stoffer (f.eks. savsmuld).
Giftige stoffer 6.1	Risiko for forgiftning ved indånding, kontakt med huden eller indtagelse. Risiko for vandmiljø eller kloaksystem.	Brug flugtmasker.
Smittefarlige stoffer 6.2	Risiko for infektion. Kan forårsage alvorlig sygdom hos mennesker eller dyr. Risiko for vandmiljø eller kloaksystem.	
Radioaktive stoffer 7A 7B 7C 7D	Risiko ved indtagelse og indånding og for ekstern bestråling.	Begræns eksponeringstiden.
Fissilt stof 7E	Risiko for nuklear kædereaktion.	
Ætsende stoffer 8	Risiko for ætsninger. Kan reagere voldsomt med huden, vand og andre stoffer. Stof, der spildes, kan udvikle ætsende dampe. Risiko for vandmiljø eller kloaksystem.	
Forskellige farlige stoffer og genstande 9 9A	Risiko for forbrændinger. Risiko for brand. Risiko for eksplosion. Risiko for vandmiljø eller kloaksystem.	

Anm. 1: For farligt gods med flere risici og for sammenlæst gods skal hver relevant betegnelse iagttages.

Anm. 2: De yderligere anvisninger, der er anført i kolonne (3) i tabellen, kan tilpasses, så de afspejler de klasser af farligt gods, der skal transporteres, og deres transportform.

Har jeg skriftlige anvisninger?

Yderligere anvisninger til medlemmer af køretøjets mandskab om fareegenskaber ved farligt gods angivet ved mærker og om foranstaltninger afhængig af de aktuelle omstændigheder

Mærke	Fareegenskaber	Yderligere anvisninger
(1)	(2)	(3)
 Miljøfarlige stoffer	Risiko for vandmiljø eller kloaksystem	
 Stoffer ved forhøjet temperatur	Risiko for forbrændinger	Undgå kontakt med varme dele af den transporterende enhed og det spildte stof.

Personlige værnemidler og generelt sikkerhedsudstyr til brug ved udførelse af almindelige og risikospecifikke nødforanstaltninger og som skal medbringes på den transporterende enhed i henhold til afsnit 8.1.5 i ADR

Følgende udstyr skal medbringes på den transporterende enhed:

- En stopklods pr. køretøj af passende størrelse i forhold til køretøjets tilladte totalvægt og hjulenes diameter
- To selvstående advarselsmarkeringer
- Øjenskyllévæske - kræves ikke ved gods afmærket med fareseddel-numrene 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 og 2.3

Til hvert medlem af køretøjets mandskab:

- En advarselsvest
- En transportabel belysningsanordning
- Et par beskyttelseshandsker
- Øjenbeskyttelse

Yderligere krævet udstyr for visse klasser:

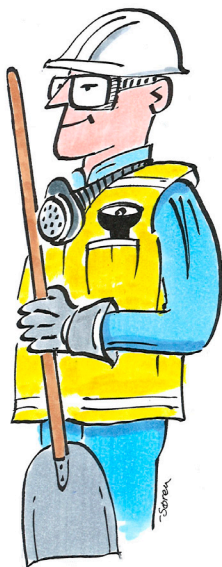
- Egnet åndedrætsbeskyttelse til hvert medlem af køretøjets mandskab ved transport af gods mærket fareseddel **2.3** eller **6**.
- Skovl
- Opsamlingsbeholder
- Afløbsdække til afdækning af afløb ved transport af gods mærket med fareseddel **3**, **4.1**, **4.3**, **8** og **9**

Disse skriftlige anvisninger skal medbringes som farvekopier af de officielle som kan hentes på politiets hjemmeside (www.politi.dk). De skal medbringes i førerhuset på et let tilgængeligt sted.

Det er transportørens (vognmandens) opgave at levere de skriftlige anvisninger. Disse skal være på et sprog som hvert medlem af køretøjets mandskab kan læse og forstå. Transportøren skal sikre sig at køretøjets mandskab forstår og er i stand til at udføre anvisningerne korrekt.

Køretøjets mandskab skal læse disse anvisninger inden transporten påbegyndes, således at de er i stand til at udføre de krævede foranstaltninger ved uheld/nødsituationer.

Se de skriftlige anvisningers side 1 (faresedler side 2/3)

Der skal medbringes håndildslukkere i henhold til nedenstående regler:

Vedtransport af farligt gods over frimængden – krav om mindst 2 stk. håndildslukkere i henhold til nedenstående skema.

Køretøjets totalvægt	Mindst antal ildslukkere	Mindst samlede kapacitet pr. transporterende enhed	Ildslukker egnet til bekæmpelse af brand i motoren eller førerkabinen. Mindst en med en kapacitet på mindst	En eller flere ildslukkere hver med en kapacitet på mindst	Eksempel
≤ 3.5 ton	2 stk	4 kg	2 kg	2 kg	 2 kg+2 kg
> 3.5 ton ≤ 7.5 ton	2 stk	8 kg	2 kg	6 kg	 2 kg+6 kg
> 7.5 ton	2 stk	12 kg	2 kg	6 kg	 6 kg+6 kg

- Ved transport af farligt gods under frimængden – krav om mindst 1. stk. håndildslukker på mindst 2 kg.
- Ved transport af gods mærket med EQ eller LQ er der ikke krav om ildslukkere.

I ADR er der et grundlæggende krav om anvendelse af CE-mærkede EN 3-håndildslukkere, der skal være egnet til slukning af brandklasse A, B og C. De lovpligtige ildslukkere må ikke have en kapacitet på mindre end 2 kg (pulver).

En frakoblet/parkeret påhængsvogn eller en sættevogn er IKKE en transporterende enhed, og der skal derfor ikke være slukkere på denne, selv om køretøjet er belæsset med farligt gods.

Har jeg det nødvendige brandslukningsudstyr?

Transporterende enheder, der transporterer farligt gods i mængder under frimængden (1.1.3.6) skal, som minimum, være udstyret med mindst én godkendte håndildslukker med en kapacitet på minimum 2 kg (f.eks. pulver).

CE-mærkede EN 3-håndildslukkere er alene underlagt krav om egenkontrol. Efter en egenkontrol skal håndildslukkeren mærkes med en egenkontroletiket, som skal indeholde oplysninger om:

- overskriften **Egenkontrol** med fremtrædende tekst.
- navn og adresse på den virksomhed, der har udført tilsynet.
- år og måned for det udførte tilsyn.
- datoen for næste kontrol.
- samt underskrift af den der har gennemført tilsynet.

Af BEK nr 596 af 26/05/2023 § 15, stk. 2, fremgår, at en sagkyndig person skal foretage et tilsyn af håndildslukkerne mindst én gang om året. Tilsynet må gerne gennemføres af transportøren eller dennes medarbejdere på betingelse af, at personen har tilstrækkelig fagligt indsigt i kravet til udstyret og virkemåden.

Ildslukkerne skal monteres på de transporterende enheder således, at de er let tilgængelige for køretøjets mandskab. Slukkerne skal desuden beskyttes mod vejrliget (beskyttelsesposer e.l.), så effekten ikke påvirkes.

Lempelser for kørsel med stoffer hørende til Klasse 6.2.

Her er det tilladt, uanset den transporterede mængde og køretøjets størrelse, kun at medbringe en 2 kg. (godkendt) håndildslukker.

EX/III-køretøjer skal være forsynet med automatiske brandsluknings-systemer i motorrummet og ladet skal beskyttes mod brand fra dæk, ved hjælp af termoskjolde.

Skal bilen/påhængskøretøj være ADR godkendt?

Følgende køretøjer skal godkendes i henhold til ADR og de nationale bestemmelser:

- 1) Køretøj med fast tank eller aftagelig tank hver med en individuel kapacitet på over 1.000 liter eller element(er) i batterikøretøj med en samlet kapacitet på over 1.000 liter.
- 2) Køretøj til tankcontainer eller UN-tank med en individuel kapacitet på over 3.000 liter eller til MEGC med en samlet kapacitet på over 3.000 liter.
- 3) Køretøj til transport af stoffer tilhørende klasse 1 (eksplosive stoffer og genstande), der skal kategoriseres til type EX/II eller EX/III som defineret i ADR.
- 4) Trækkende køretøj til påhængskøretøj (påhængsvogn, kærre eller sættevogn) nævnt i nr. 1 eller nr. 2 samt til sættevogne nævnt i nr. 3.
- 5) Køretøj med enhed til fremstilling af eksplosive stoffer og genstande, der skal kategoriseres som MEMU som defineret i ADR.

Køretøjerne kan godkendes som EX II og III, FL eller AT eller en kombination af ovenstående.

Der kræves ikke specielle godkendelsesattester for andre køretøjer end typerne EX/II, EX/III, FL, AT og MEMU, ud over dem, som kræves i henhold til de generelle sikkerhedsbestemmelser, der sædvanligvis gælder for køretøjer i oprindelseslandet.

Forkortelserne betyder:

EX = Eksplosiver (Explosives)

FL = Brandfarlig væsker (Flammable liquids)

AT = Andre typer end EX/II, EX/III, FL og MEMU (Alternative types)

MEMU = Enhed til transport af eksplosiver (tank) (Mobile Explosives Manufacturing Unit)

Andre køretøjer

Stoffer i klasserne 3, 5.1, 6.1 og 8 kan transporteres i MEMU's

Godkendelsesattesten **skal medbringes i original** og den skal være i overensstemmelse med modellen vist på næste side. Formatet skal være 210 mm × 297 mm (A4). Både forsiden og bagsiden kan benyttes. Papiret skal være hvidt med en lyserød diagonal strib.

Skal jeg have ADR - uddannelsesbevis?

Førere af køretøjer der transporterer farligt gods over frimængden eller i tank skal være i besiddelse af et gyldigt ADR bevis.

Særlige (tillægs) uddannelseskrav for farligt gods i Klasserne 1 og 7
Førere af køretøjer der transporterer stoffer eller genstande i klasse 1 (Eksploderende) skal have deltaget i **SPECIALISERINGSKURSUS – KLASSE 1 – OG FOR visse typer i klasse 7 stoffer (RADIOAKTIVE) – SPECIALISERINGSKURSUS – KLASSE 7.**

Særlige (tillægs) uddannelseskrav for Tankbiler

Førere af køretøjer med farligt gods i faste tanke, aftagelige tanke eller batterikøretøjer med en samlet kapacitet på over 1.000 liter og førere af køretøjer med farligt gods i tank-containerne, UN-tanke eller MEGC's med en individuel kapacitet på over 3.000 liter skal, ud over grundkurset, deltage i et **SPECIALISERINGSKURSUS TANK.**

Alle **førere** af køretøjer der transporterer farligt gods under frimængden dvs. mængderne angivet i ADR 1.1.3.6, eller gods pakket efter reglerne om Begrænsede Mængder (LQ) eller Undtagne Mængder (EQ) og alle andre medarbejdere beskæftiget med opgaven herunder, medhjælpere, administrativt personale, lager og læsse- lossemedarbejdere, herunder gaffeltruckførere, skal have gennemgået en passende uddannelse efter ADR kapitel 1.3.

Der findes særlige regler for håndværker o.l. der medbringer farligt gods i forbindelse med deres arbejde. Se afsnit 1.1.3.1 c i ADR, ligesom der findes særlige regler for private der medbringer farlig gods (brandfarlige væsker, gas eller fyrværkeri, se afsnit 1.1.3.1 a samt den nationale bekendtgørelse.

Kapitel 1.3, uddannelsen skal være gennemført, før de pågældende personer kan påtage sig ansvaret for arbejde ved transport af farligt gods.

Personalet skal være uddannet efter kapitel 1.3, før de må påtage sig ansvar, og de må kun udføre funktioner, som de endnu ikke har den krævede uddannelse til, under en uddannet persons direkte opsyn (supervision).

Mandskabet* på et køretøj der transporterer farligt gods over mængderne angivet i ADR 1.1.3.6 (frimængden) skal kunne legitimere sig ved hjælp af et billede – f.eks. EU-kvalifikationsbevis, farligt gods bevis eller pas.

Skal jeg have ADR – uddannelsesbevis?

* Mandskab er: En chauffør eller enhver anden person, der ledsager chaufføren af sikkerheds-, sikrings-, uddannelses- eller driftsmæssige grunde.

ADR-beviset har en gyldighedsperiode på 5 år og kan fornyes ved at bestå et repetitionskursus tidligst 1 år inden bevisets udløbsdato. Herefter forlænges gyldigheden i 5 år fra den oprindelige udløbsdato.

NB. Du må kun transportere farligt gods hørende til de klasser der oplyst på bevisets bagside. I det viste eksempel mangler Klasse 7, hvilket betyder at indehaveren ikke kan transportere større mængder end frimængder af radioaktive stoffer og genstande hørende til klasse 7.

Husk også billedlegitimation for køretøjets mandskab skal medbringes. Personale fra synsvirksomheder er fritaget for uddannelseskravet, når de fører et køretøj læsset med farligt gods stykgods/tankkøretøjer. De skal dog have gennemført en uddannelse i henhold til kapitel 1.3 i ADR.

ALLE andre (f.eks. mekanikere) er omfattet af uddannelseskravene. Farligt gods beviset – skal medbringes under kørsel og ved af/pålæsning. ADR beviset som vises herover er obligatorisk fra 1. januar 2013. Beredskabsstyrelsen udsteder beviset efter indbetaling af et beløb der modsvarer produktionen af beviset.

Sikkerhedsrådgiver: Enhver virksomhed, hvis aktivitet omfatter transport af farligt gods ad vej over frimængden, samt i tanke, skal have tilknyttet en eksamineret sikkerhedsrådgiver. Se ADR afsnit 1.8.3.

Højrisikogods: Ved transport/håndtering af gods klassificeret som højrisikogods kræves der sikringsplaner og sikkerhedsuddannelse for medarbejderne. Se ADR tabel 1.10.2.

Må flere typer af farligt gods sammenlæsses? (i samme køretøj)

Hvilke typer af farligt gods må sammenlæsses i samme køretøj? (Forvogn = 1 køretøj, anhænger = 1 køretøj (sættevognstog anses som et køretøj))

Alle faresedler, som vises på siderne 54 og 55, undtagen de orange-farvede som vises herunder, altså klasse 1, kan sammenlæsses

Underklasserne
1.1, 1.2 og 1.3

Underklasse
1.4

Underklasse
1.5

Underklasse
1.6

Bemærk

Hvis du har en fareseddel 1.4 med bogstav S på, må denne ligeledes sammenlæsses med alle andre faresedler i andre fareklasser end klasse 1, dog undtaget gods mærket med både fareseddel nr. 4.1 + 1 eller 5.2 + 1.

I klasse 1 må fareseddel 1.4S ikke sammenlæsses med andre stoffer mærket med forenelighedsbogstaverne A og L.

Gods mærket med fareseddel 5.2+1 må gerne sammenlæsses med gods mærket med fareseddel 5.2.

Sammenlæsning af stoffer hørende til klasse 1

Kolli forsynet med fareseddel nr. 1,1, 1,2, 1,3, 1,4, 1,5 eller 1,6, men som tilhører forskellige forenelighedsgrupper, må ikke læsses på samme køretøj, medmindre sammenlæsningen af de pågældende forenelighedsgrupper er tilladt. Se tabellen herfor på næste side 28.

Sammenlæsning af farligt gods emballeret i begrænsede mængder med enhver type eksplosive stoffer og genstande, bortset fra dem, der er anført i underklasse 1.4 samt UN 0161 og UN 0499, er forbudt.

UN-numrene 0161 og 0499 er forsynet med fareseddel 1.3C

Skal farligt gods holdes adskilt fra fødevarer og foderstoffer?

Kravet om adskillelse fra fødevarer og foderstoffer gælder kun for

faresedlerne fra kl. 6.1, kl. 6.2 samt klasse 9 produkter

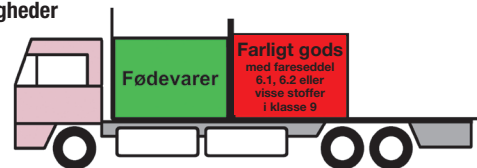

med følgende 6 UN-nr. 2212, 2315, 2590, 3151, 3152 og 3245.

Disse må ikke stables oven på eller i nærheden af fødevarer eller foderstoffer. Brug en af nedenstående måder til adskillelse af godset. Alle andre godstyper/produkter og farlige stoffer må gerne bruges til adskillelse. Altså, disse giftige o.l. stoffer må gerne transporteres i samme køretøj, blot de holdes adskilt fra fødevarer og foderstoffer.

Adskillelsesmuligheder

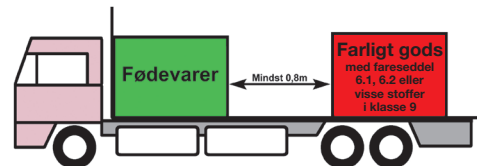
1 – skillevæg

2 - alt andet gods, dog ikke stoffer mærket med faresedlerne 6.1, 6.2 og 9

3 - mellemrum

Adskillelseskravet gælder med mindre kolliene med de nævnte faresedler er særligt emballeret eller fuldstændigt afdækket, f.eks. ved hjælp af krympfolie bølgepap eller lign. Herunder f. eks. "Overpacks"

Må gods i klasse 1 (eksplosive stoffer) sammenlæses?

Sammenlæsningsregler gælder for det enkelte køretøj, hvor forvognen er et køretøj og påhængsvognen er et andet køretøj. Denne regel kan dog ikke anvendes ved sammenlæsning af farligt gods i et sættevognstog eller 2 eller flere containere på et chassis.

Er feltet rødt - sammenlæsning er ikke tilladt													
Er feltet grønt - sammenlæsning tilladt													
Er feltet gul - se betingelser i afsnittene a, b, c, og d i læsesiden													
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	L	N	S	
A	grønt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt
B	rødt	grønt	rødt	gul a	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt
C	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	bc	grønt	rødt
D	rødt	gul a	rødt	grønt	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	bc	grønt	rødt
E	rødt	rødt	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	bc	grønt	rødt
F	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt
G	rødt	rødt	grønt	rødt	grønt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt
H	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt
J	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	rødt
L	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	d	rødt	rødt	rødt
N	rødt	rødt	bc	bc	bc	rødt	rødt	rødt	rødt	rødt	b	grønt	rødt
S	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	rødt	grønt	rødt	rødt	rødt	grønt	grønt	rødt

Emballage, der indeholder redningsudstyr med UN 2990; UN 3072 og UN 3268 mærket med fareseddel nr. 9, må gerne sammenlæses med alle faresedler i klasse 1.

1.4G UN 0503 må gerne sammenlæses med klasse 9 UN 3268.

Anmærkningerne a, b, c og d i de "gule felter" se ADR 7.5.2.2

Underklasserne i klasse 1 betragtes som farligst i rækkefølgen

1.1 (farligst), 1.5, 1.2, 1.3, 1.6, 1.4 (mindst farlig)

Det har indflydelse på afmærkninger af de enkelte køretøjer med faresedler og begrænsninger i, hvor meget der må transporteres i en transporterende enhed i henhold til tabellen på næste side.

Begrænsninger i de transporterede mængder (klasse 1, klasse 4.1 og klasse 5.2)

Enhver transporterende enhed, herunder varevogne med/uden trailere, kan transportere mængder, der ikke overstiger frimængden. Se side 12.

I Klasse 1 gælder følgende begrænsninger i NEM (netto eksplosive mængde) i kilo pr. transporterende enhed*.

*Transporterende enhed: Et motorkøretøj uden påhængskøretøj eller en kombination bestående af et motorkøretøj med tilkoblet påhængskøretøj.

Underklasse	Forenelighedsgruppe bogstav	EXII køretøj	EX III køretøj	Fareseddel
1.1 A	A	6.25 kg.	18,75 kg.	1.1A
1.1	Andre end A	1.000 kg.	16.000 kg.	1.1
1.2	Alle	3.000 kg.	16.000 kg.	1.2
1.3	Alle	5.000 kg.	16.000 kg.	1.3
1.4	Andre end S	15.000 kg.	16.000 kg.	1.4
1.4 S	S	Ubegrænset	Ubegrænset	1.4S
1.5	D	5.000 kg.	16.000 kg.	1.5D
1.6	N	5.000 kg.	16.000 kg.	1.6N
Tom urensset emballage	Alle	Ubegrænset	Ubegrænset	

Hvis stoffer og genstande hørende til forskellige underklasser af klasse 1 læses sammen på en transporterende enhed under iagttagelse af forbuddene mod sammenlæsning, skal ladningen som helhed behandles, som om den hørte til den farligste underklasse i følgende rækkefølge:

1.1 (farligst), 1.5, 1.2, 1.3, 1.6, 1.4 (mindst farlig)

Eks. Et læs bestående af underklasse 1.2 og underklasse 1.3 transporteres i en transporterende enhed, der er Type EXII godkendt. Den transporterende enhed må maksimalt transportere 3.000 kg NEM.

Begrænsninger i klasse 4.1 type B, C, D, E eller F og i klasse 5.2.

Mængden af organiske peroxider i klasse 5.2 og selvedbrydende stoffer i klasse 4.1 må ikke overstige 20.000 kg pr. transporterende enhed.

Se også CV 22 (ADR afsnit 7.5.11) om fri luftcirkulation (5000 kg/5 cm).

Hvordan skal godset være surret? (Grundregel – altid mod forskubning)

National bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods § 3 stk. 2: Enheder på et køretøj eller i en last, der omfatter farligt gods, skal være forsvarligt stuvet på køretøjet og skal være fastgjort eller fastkilet, så de enkelte enheder eller dele af lasten ikke kan forskubbe sig i forhold til hinanden eller til køretøjet under normale transportforhold.

Lastsikring – gælder ikke kun det farligt gods – dvs. alt, inkl. palle-vogne og sækkevogne og tomme paller m.m. i/på køretøjets lad.

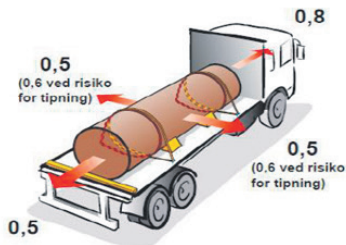
Kravene i dette punkt anses for at være opfyldt, hvis lasten er fastgjort i overensstemmelse med standarden EN 12195-1:2010.

Grundregel:

Kolli, der indeholder farlige stoffer eller uemballerede farlige genstande, skal fastgøres i køretøjet eller containeren med egnede midler (f.eks. fastgørelsesremme, glidelameller og regulerbare beslag), så de ikke kan forskubbe sig under kørslen på en måde, så kolliderende vælter eller bliver beskadiget. Når farligt gods transporteres sammen med andet gods (f.eks. tunge maskiner eller trømmekasser), skal alt gods staves sikkert (surring eller oplodsning) eller emballeres i køretøjerne eller containerne for at forhindre udslip af farligt gods.

Afsenderen skal kontrollere køretøjet, og den øvrige last, for skarpe genstande o.l.

Surringen eller oplodsning skal kunne optage 80% af godsets vægt i fremadgående retning og 50% i sidevætsretning dog, med overfaldssurringer, 80% plus sikkerhedsfaktor på 25% = 100% og i sidevætsretning 50% plus sikkerhedsfaktor på 10% = 55% medmindre, at godset er anbragt klods op af forsmækken/sidesmækker o.l. Surringen skal kunne optage halvdelen af godsets vægt bagud. Vær opmærksom på, at køretøjer med opbygninger med gardiner kan kræve særlig sikringsudstyr og lastsikringsmetoder.

Skal køretøjet afmærkes?

Ved kørsel over frimængden er det et krav, at bilen ("den transporterende enhed") er forsynet med orangefarvet fareskilte, foran og bag.

Størrelsen af dette skilt skal være 30 x 40 cm, og det skal være orange med en sort kant. Det er kun tilladt at anvende mindre skilte (**12 x 30 cm**), såfremt der ikke fysisk er plads til at montere et skilt i 30 x 40 cm på bilen.

Skiltet skal være brandbestandigt og sidde sikkert fast på bilen. Skiltet skal fjernes eller klappes sammen når lasten ikke indeholder farligt gods over frimængden.

Bemærk: Ved søtransport skal køretøjer, der indeholder farligt gods afmærkes, uanset den transporterede mængde, også gods mærket som LQ/EQ.

Ved transport af tom urensset tank skal den transporterende enhed være afmærket som om de var læsset. Husk der skal også udfærdiges et transportdokument, som indeholder oplysningerne: Tom urensset tank samt klasse og sidst indeholdt UN-nr og stoffets navn. (Evt. teksten "tom urensset retur" på udkørselsfragtbrev).

Hvis der er brugt en inaktiv gasart enten for at beskytte produktet eller til at trykke produktet af med **SÅ SKRIV DET I TRANSPORTDOKUMENTET. Det er ikke et lovkrav, men en vigtig oplysning til bl.a. personalet i tankvaskehallen.**

Orangefarvede fareskilte skal fastgøres foran og bagpå køretøjet. Skiltene skal forblive læselige og fastspændt efter at de har været udsat for 15 minutters brand. Evt. tildækning, efter endt aflæsning, skal ligeledes kunne modstå brand i 15 minutter. Udskeftelige tal og bogstaver på tavler, der viser farenummeret og UN-nummeret, skal blive siddende under transporten, uanset hvordan køretøjet vender (uheld - væltet køretøj).

Vær opmærksom på at fronten på mange moderne køretøjer er lavet af plastik - plastik kan ikke modstå 15 minutters ildebrand. Fastgørelsen skal have fat i chassissammen.

Blanke Orangefarvet
fareskilte til
STYKGODS

Orangefarvet
fareskilte
med tal til
TANK og Bulk

Skal jeg afmærke mit køretøj/vogntog? Intet farligt gods = ingen fareskilte
Større mængder end frimængden, så skal vogntoget afmærkes (se tabellen side 12).

Orangefarvet fareskilte

De orangefarvede skilte skal normalt have en størrelse på 40 x 30 cm, I tilfældet af køretøjets størrelse eller konstruktion ikke egner sig til disse kan størrelsen af disse nedsættes til 30 x 12 cm.

Når en transport kræver afmærkning med faresedler og andre symboler har faresedlerne en størrelse på 25 x 25 cm og trekantede symboler en sidelængde på 25 cm, med følgende undtagelser:

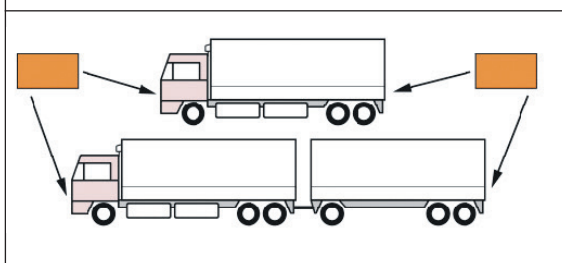
Transport af gods hørende til klasse 1 og 7, hvor faresedlens størrelse kan reduceres til 10 x 10 cm, hvis det er nødvendigt af hensyn til køretøjets størrelse og konstruktion.

Hvis der skal mærkes med "Mærke for miljøfarligt stof", gælder reglerne for faresedler også for disse mærker, hvad angår placering, kvalitet og størrelse.

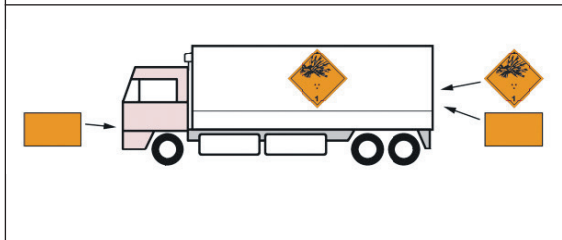
32

Sådan afmærker du køretøjer der transporterer farligt gods

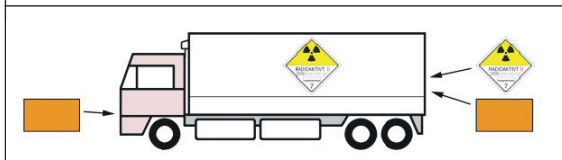
Stykgods over frimængden

- Orangefarvede fareskilte (uden numre) foran og bagpå køretøjet.
- Hvor relevant mærket for miljøfare på begge sider og på bagenden.

Klasse 1 over frimængden

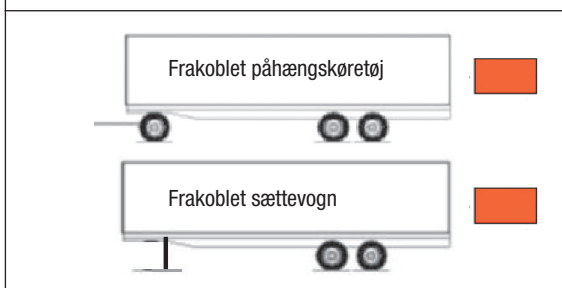
- Orangefarvede fareskilte (uden numre) foran og bagpå køretøjet
- relevant fareseddel i farligheds rækkefølgen 1.1, 1.5, 1.2, 1.3, 1.6, 1.4 på begge sider samt på bagenden.
- Undtaget for afmærkning er dog klasse 1.4S

Klasse 7 over frimængden

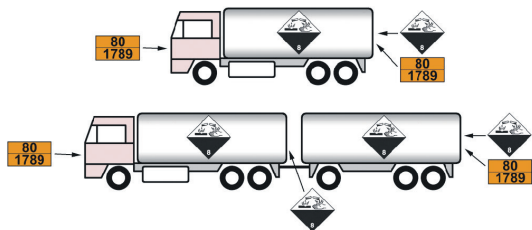
- Orangefarvede fareskilte (uden numre) foran og bagpå køretøjet samt fareseddel 7D på begge sider samt på bagenden

33

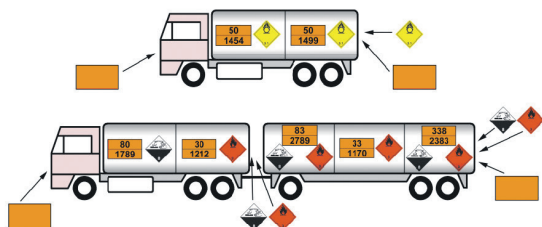
Et frakoblet påhængskøretøj

(sættevogn/påhængsvogn) der indeholder større mængder end frimængden, samt tankkøretøjer, skal afmærkes bagpå med et orangefarvet fareskilt, samt evt. faresedler, jf. ovenfor. Skal køretøjet med færge, skal det mærkes med orangefarvet fareskilte foran og bagpå.

Køretøj med tank/vogntog

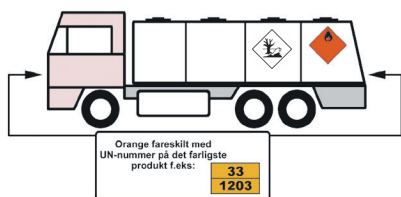
der har samme stof (samme UN-nr.) i samtlige tanksektioner

- Orangefarvede fareskilte (MED farenumre og UN-numre) foran og bagpå køretøjet
- Tilhørende faresedler på begge sider og bagpå

Køretøj med tank/vogntog

der har forskellige stoffer (flere UNnr.) i tanke/tanksektionerne

- Orangefarvede fareskilte (UDEN farenumre og UN-numre) foran og bagpå køretøjet
- Orangefarvede fareskilte (MED farenumre og UN-numre) ud for hver enkelt tank/tanksektion
- Tilhørende faresedler ud for hver tank/tanksektion og bagpå køretøjet

Køretøj med tank/vogntog

der transporterer **benzin og olieprodukter** med UN-nr. 1202, 1203, 1223, 1268 og 1863

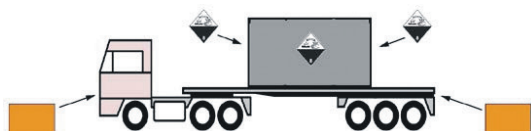
- Orangefarvede fareskilte (MED farenumre og UN-numre det farligste produkt – dvs. det laveste flammepunkt) foran og bagpå køretøjet
- Fareseddel nr. 3 på begge sider og på bagenden
- Farlighedsrækkefølge: 1203 Benzin, 1223 Petroleum, 1202 Diesel/fyringsolie/ gasolie

Køretøj med tankcontainere

- Orangefarvede fareskilte (UDEN farenumre og UN-numre) foran og bagpå køretøjet

- Orangefarvede fareskilte (MED farenumre og UN-numre) på begge sider af tankcontaineren ud for hver enkelt tank/tanksektion
- Fareseddel(r) på alle 4 sider af containeren

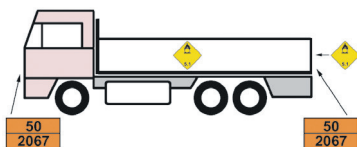
Særlige køretøjer eller containere og særligt udstyrede køretøjer eller containere, der indeholder et stof, som transporteres eller afleveres til transport i flydende form ved en temperatur på mindst 100° C eller i fast form ved en temperatur på mindst 240° C, skal på begge sider og på bagenden af køretøjer samt på alle 4 sider på containere, tankcontainere og UN-tanke være forsynet med dette mærke.

Køretøj med container med farligt gods over frimængden

- Orangerfarvede fareskilte (UDEN farenumre og UN-numre) foran og bagpå køretøjet
- Fareseddel(r) på alle 4 sider af containeren

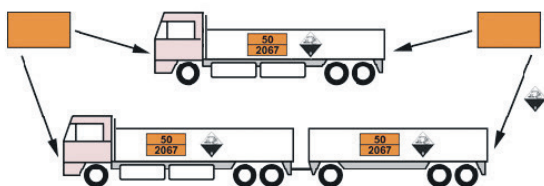
36

Bulktransporter:

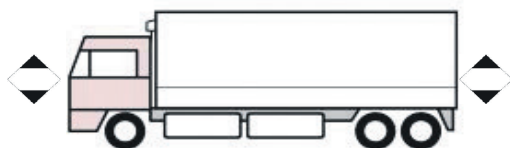
F.eks. Tippeladsbiler med kunstgødning

- Orangerfarvede fareskilte (MED farenumre og UN- numre) foran og bagpå kø- retøjet
- Tilhørende faresedler på begge sider og bagpå

Eller åbne containere med brugte akkumulatører afmærkes som køretøj med tankcontainer se ovenfor.

37

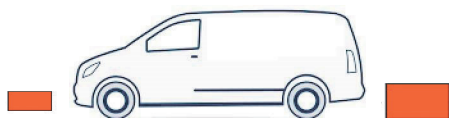
Begrænsede mængder (LQ) 3.4.1.5

Transporteres der mere end 8 tons farligt gods og køretøjets tilladte totalvægt overstiger 12 tons, skal den transporterende enhed afmærkes foran og bagpå med symbolet for Begrænsede mængder (medmindre andet gods kræver orangerfarvet fareskilte)

Undtagne mængder

Er godset mærket som undtagne mængder (EQ) skal køretøjet ikke afmærkes ved landevejstransport.

12 x 30 cm foran

30 x 40 cm bagpå

Varebiler - Farligt gods over frimængden

Hvis det på grund af køretøjets størrelse og konstruktion ikke er plads til et skilt i normal størrelse, kan skiltenes mindstemål reduceres til 30 cm i bredden og 12 cm i højden - DOG KUN FORAN PÅ VAREBILEN.

Emballage

Al emballage og IBC-ere skal være UN-godkendt (kodemærkning som starter med bogstaverne UN). Herudover, skal al emballage og IBC-ere være mærket med stoffets UN-nummer og den/de tilhørende faresedler. Al tekst på emballagen, UN nummeret og bogstaverne "UN" skal være mindst 12 mm høje, undtagen for kולי med en kapacitet på 30 liter eller derunder eller med en maksimal nettovægt på 30 kg, og for flasker med en vandkapacitet på 60 liter eller derunder, hvor de skal være mindst 6 mm høje, med undtagelse af kולי på mindre end 5 liter eller 5 kg, hvor de skal være af passende størrelse.

UN-godkendt emballage afmærkes med UN-nr. og faresedle(r). IBC'er og storeballager med faresedler og UN-nr. på 2 modstående sider. Inden læsning af farligt gods skal du kontrollere overensstemmelse mellem gods og dokumenter, så der i transportdokumentet og emballagen står det samme.

Eks. 1: 1 tromle med den viste afmærkning skal følges af et transportdokument med følgende klassificering: UN 1230 Methanol 3 (6.1), II samt vægt eller volumen på godset.

Eks. 2: 1 IBC, UN 2067, Ammoniumnitrat Gødning, 5.1, III - plus vægten.

Miljøfarlige stoffer

Kולי, der indeholder miljøfarlige stoffer skal mærkes holdbart med symbolet for miljøfarlige stoffer. Hvis godset er afmærket med miljøfaresedler skal ordet miljøfarligt indføres i transportdokumentet.

Containere, MEGC's, tankcontainere, UN-tanke og køretøjer, der indeholder miljøfarlige stoffer mærkes ligeledes med mærket (symbolet) for miljøfarlige stoffer.

Transport af passagerer – (er ikke tilladt) ADR 8.3.1

På køretøjer med farlige stoffer (i mængde over frimængden) må der ikke transporteres andre personer end køretøjets mandskab.

HUSK – for køretøjets mandskabet: Billedlegitimation og personlig udstyr til hvert medlem af køretøjets mandskab iht. de skriftlige anvisninger.

Brug af brandslukningsmateriel – ADR 8.3.2

Mandskabet på køretøjet skal være kendt med anvendelsen af brandslukningsmateriellet. Se også forsiden på de skriftlige anvisninger.

Forbud mod at åbne kולי – ADR 8.3.3

Det er forbudt køretøjets mandskab (føreren eller medhjælperen) at åbne kולי med farlige stoffer.

Forbud mod rygning – ADR 8.3.5

Ryging er forbudt under håndtering indeni eller i nærheden af køretøjer. I klasse 1 er der dog et generelt forbud.

Adskillelse fra fødevarer – ADR 7.5.4 (se også side 21)

Kravet om adskillelse fra fødevarer og foderstoffer gælder også i containere eller på steder, hvor der foretages af og pålæsning eller omladning.

Tomgangskørsel under lastning og losning – ADR 8.3.6

Motoren skal være stoppet under lastning og losning med mindre den bruges til at drive pumper eller andre hjælpemidler ved lastning og losning. National lovgivning skal overholdes - Alle motorer, også på lastbiler og deres udstyr, skal være standset under tankning af brændstof.

Klasse 1 produkter - eksplosiver

(konvojkørsel samt standsning og parkering) – ADR 8.5

Transporterende enheder belæsset med klasse 1 produkter skal holde en indbyrdes afstand på mindst 50 m, dette gælder også ved standsning og parkering.

Ved transport af stoffer og genstande hørende til klasse 1 i Type EX-II eller EX-III køretøjer skal køretøjet være aflåst under hele transporten.

Brugen af ikke-EX godkendt udstyr under af- og pålæsning er ikke tilladt på steder, hvor EX-skiltet er vist. Det vil sige, takograf, lom-melygter/håndlygter/mobiltelefoner og andet elektrisk udstyr, skal være EX-godkendt.

Hvornår skal køretøjet holdes under opsyn?

1 – ADR afsnit 8.5,- S1(6) og S14 - 24.

Køretøjer med farligt gods i mængder, der overstiger de mængder, der er oplyst i tabellen bagerst i din **Farligt gods håndbog** skal holdes under opsyn, men kan også parkeres uden opsyn, på en sikker lagerplads eller et sikkert fabriks område. I mangel af sådanne parkeringsmuligheder kan den transporterende enhed, efter at de fornødne sikkerhedsforanstaltninger er truffet, parkeres på et ubefærdet sted, der opfylder betingelserne i (a), (b) eller (c) nedenfor i denne **prioriterede rækkefølge**:

- (a) en parkeringsplads, der er under opsyn af en vagt, der er instrueret om ladningens art og førerens opholdssted,
- (b) en offentlig eller privat parkeringsplads, hvor den transporterende enhed efter al sandsynlighed ikke er i fare for at blive beskadiget af andre køretøjer, eller
- (c) et egnet åbent område, som ikke ligger i nærheden af store offentlige veje eller beboede områder, og som normalt ikke af offentligheden anvendes som vej eller samlingssted.

For at finde ud af hvornår der skal holdes opsyn med et stof, jf. ovenstående skal du tage udgangspunkt i stoffets UN-nummer i tabellen bagerst i din **Farligt gods håndbog**. Se i kolonne 19 – ”S kode”.

Særlige bestemmelser for transport			
Kolli	Bulk	Påtæsnig, afæsning og håndtering	Transportens gennemførelse
7	7	7	8
(16)	(17)	(18)	(19)
			S9 S14

I eksemplet til venstre står der S9 S14 i kolonne 19. Over (19) står der et ”8-tal” fordi du finder S1 og S14 – S24 i din **Farligt gods håndbogs** kapitel 8.4.

Bestemmelserne om opsyn finder kun anvendelse når de mængder der er oplyst ud for de enkelte S-koder overstiges. Har UN-nummeret IKKE en S-kode, er der ingen opsynspligt.

Hvorfor krav om opsyn, og hvordan kan vi følge myndighedernes krav?

For langt de fleste UN-numre er opsynsreglerne opfyldt blot ved chaufførens tilstedeværelse uanset om han holder pause eller hvil (er vågen eller sover) og ovenstående parkeringsbestemmelser er overholdt, men for S1 og S16 er der **skærpet opsynspligt**, hvilket kan give visse udfordringer under transporten.

Hensigten med de skærpede krav er at forebygge hærværk samt muliggøre en hurtig reaktion i tilfælde af beskadigelse eller brand. Disse hensyn er efter myndighedernes opfattelse ikke tilgodeset i tilstrækkeligt omfang, når chaufføren sover i køretøjet.

Ved overførelse med færge, hvor man sædvanligvis ikke må opholde sig på dækket under overfarten, og dørene til vogndækket er aflåst, er opsynspligten opfyldt, men det er ikke tilladt at parkere en løstrailer uden opsyn i opmarch båsene, hvis der transporterer gods med en S1 eller S16 kode.

Hvad skal jeg gøre, når jeg skal sejle med færge?

Følgende internationale regelsæt findes for de forskellige transportformer

- **IMDG- koden** gælder for søtransport – hertil hører Østersøaftalen
- **ADR** for international- og danner grundlaget for national vejtransport
- **RID** for international og national jernbanetransport
- **ICAO-TI/IATA-DGR** for lufttransport

Andre Transportformer - Multimodal transport

Multimodal transport er en transport der omfatter mere end en transportform, f.eks. vej- og søtransport. Ved multimodal transport skal transportdokumentet indeholde sætningen: "**Transport i henhold til 1.1.4.2.1**"

Østersøaftalen

For bl.a. at gøre det mindre omstændeligt at overføre farligt gods i Østersøen og samtidig bibeholde et højt sikkerhedsniveau har myndighederne i Danmark, Finland, Sverige, Polen, Estland, Letland, Litauen og Tyskland indgået en aftale om overførelse af farligt gods kaldet "Østersøaftalen."

Husk: Når køretøjer, der medbringer farligt gods, skal med færge, er der ingen frimængder - uanset hvor lidt du har med. Ved bookingen af færger skal det oplyses, at man medbringer farligt gods og en korrekt klassifikation med UN-nr., stofnavn og klasse, og køretøjerne skal afmærkes med orangefarvede skilte.

Hvis godset er mærket med MP eller miljøfarlig fareseddel, skal køretøjet mærkes med lignende 25 x 25 cm faresedler på begge sider og bagenden. Bogstaverne MP skal indføres i transportdokumentet.

Hvis stoffet har et flammepunkt på 60° C eller derunder, skal det angives i transportdokumentet - dog ikke ved klasse 5.2.

Ved begrænsede mængder (LQ) indføres i fragtbrevet: "Limited quantity" eller LTD QTY.

Ved undtagne mængder (EQ) indføres i fragtbrevet: "Dangerous goods in exempted quantities".

Miljøfarlige stoffer

Forhøjet Temperatur
UN 3257 og UN 3258 42

Begrænsede mængder

Undtagne mængder

Skal jeg følge tvangsruiter? (i Danmark)

Tvangsruiter for transport af farligt gods stykgods

Transporteres underklasserne 1.1, 1.2 eller 1.5 i større mængder end frimængden, skal tvangsruiter følges. Stykgods i andre klasser end disse har IKKE pligt til at følge de af politiet fastlagte tvangsruiter i Danmark.

Tvangsruiter for transport af farligt gods i tanke

Klasse 2F (de brandfarlige luftarter) køretøjer eller vogntog med flere end 3 aksler.

Tankkøretøjer med tankrum større end 3000 l med stoffer i følgende klasser skal ligeledes følge, de af politiet fastsat tvangsruiter.

Klasse 2 - T, TF, TC, TO, TFC eller TOC (de giftige luftarter, T=Toxic)

Klasse 3 - emballagegruppe I (brandfarlige væsker)

Klasse 5.1 - UN 1745, 1746 og 2495 (oxiderende (ilt afgivende) stoffer))

Klasse 6.1 - emballagegruppe I (Flydende giftige stoffer)

Klasse 8 - emballagegruppe I (Flydende ætsende stoffer).

Ved returørsel eller kørsel med tom, urensset tank med en individuel kapacitet på over 3.000 liter efter transport af de ovenfor nævnte stoffer i klasse 2, 3, 5.1, 6.1 og 8 eller ved returørsel eller kørsel med tom, urensset tank efter transport af de ovenfor nævnte stoffer i klasse 1, skal fastlagte transportrestriktioner følges, herunder tvangsruiter. En oversigt over tvangsruiter i Danmark kan ses på:

<https://politi.dk/transport/tvangsruiter> eller
<https://trafikort.vejdirektoratet.dk/index.html>

Afvigelse fra disse tvangsruiter kræver politiets tilladelse, som skal medbringes under kørsel.

Tunnelrestriktioner

Øresundsforbindelsen har restriktioner på vejtransport af farligt gods. I andre lande kan der være tilsvarende restriktioner ved vejtransport af farligt gods på bestemte vejstrækninger, bestemte tidspunkter, at der ikke må køres igennem tunneller, o.s.v.

Kør sikkert i vejtuneller

Kør sikkert i vejtuneller – HOLD AFSTAND

Vær sikker på, at dit køretøj og dets last opfylder tunnellens regler. Hvis ikke – vælg en anden vej (se bagerst i denne guide om eventuelle tunnelrestriktioner for stofferne).

Før du kommer til tunnelen

- Tjek brændstof, olie, kølervæske og motortemperatur
- Tjek bremses og lys
- Tjek håndildslukkere.

På vej ind i tunnelen

- Tag solbriller af
- Lyt til radioens trafikmeldinger
- Ret dig efter trafiklys, hastighedsgrænser og skiltning
- Brug ikke mobiltelefon
- Ryg ikke.

Kødannelse

- Sæt advarselsblink i gang.
- Hold sikker afstand til køretøjet foran også ved lav fart og standsning.
- Sluk motoren, hvis trafikken er gået i stå.
- Lyt til radioens trafikmeldinger.
- Følg anvisningerne fra tunnelpersonale eller variable skilte.

Havari eller ulykke

- Sæt advarselsblinket i gang.
- Kør ud ad tunnelen, hvis det er muligt, ellers kør ind på et nødspor eller en vigeplads eller ud til vejbanens kant.
- Sluk motoren, lad nøglen sidde i tændingen og forlad køretøjet.
- Benyt ALTID nødstationerne til at tilkalde hjælp (mobiltelefonen viser ikke, hvor du ringer fra).

Kør sikkert i vejtuneller

- Giv besked, hvis du transporterer farligt gods (UN-nr.) eller har passagerer med – er der tilskadekomne?
- Følg tunnelpersonalets anvisninger.
- Giv tilskadekomne førstehjælp, hvis det er muligt.
- Brand i tunneler er meget farligt på grund af hurtig nedkøling af røgen.

Sæt advarselsblinket i gang

Dit køretøj brænder

- Kør ud ad tunnelen, hvis det er muligt, ellers kør ud til vejbanens kant.
- Sluk motoren, lad nøglen sidde i tændingen og forlad køretøjet.

Et andet køretøj brænder

- Hold sikker afstand til køretøjet foran.
- Stands dit køretøj så tæt på vejkannten som muligt, så der bliver fri bane for beredskabskøretøjer.

Husk

Som professionel chauffør bør du vejlede og hjælpe andre bilister og passagerer i en nødsituation.

Røg og ild dræber. **Red dig selv og andre personer**, ikke dit køretøj.

Hvad skal jeg gøre, hvis der sker et uheld?

Grundreglen: Følg altid foranstaltningerne på forsiden af de skriftlige an-visninger og foranstaltningerne i forhold til faresedlerne på siderne, 2, 3 og 4, og Enhver skal forebygge uheld (§3 i national bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods).

Uheld, hændelse eller arbejdsulykke

Sker der en ulykke, så arbejd ud fra de informationer, der findes i de skriftlige anvisninger, og derefter førstehjælpens 4 hovedpunkter:

- 1. Stands ulykken** (f.eks. luk for evt. udslip eller frakobbel forvognen fra påhængsvogn)
- 2. Giv livreddende førstehjælp** – (de 5 b'er)
men pas på dig selv og kontroller;
er der BEVÆGELSE?
er der BEVIDSTHED?
er vedkommende BLÅ?
er der BLØDNINGER?
er vedkommende BLEG?
Er der ingen personskade, så tænk på miljøforanstaltninger - inddæmning/opsamling af spild mm.
- 3. Alarming via 1 1 2** (er nu gældende i ca. 30 lande) og oplys alarmcentralen om:
Hvad der er sket (uheld med farligt gods og UN nr. er meget vigtigt)
Hvor det er sket
Hvor mange tilskadekomne er der
Hvor man ringer fra.
- 4. Almindelig førstehjælp** indtil brandvæsenet /ambulancen kommer frem.
Ætsende personskader: Skylles med vand (ingen opkastning) og lægehjælp.
Forgiftning: Opkastning: Huden skylles med vand og lægehjælp.
Forbrændinger: Området nedkøles med vand og lægehjælp.

Husk: Sker uheldet langt fra byen, kan der nemt gå op imod 20 minutter eller mere, før hjælpen når frem. I udlandet måske endnu længere tid.

Hvad skal jeg gøre, hvis der sker et uheld?

HUSK

En hurtig indsats er vigtig og minutterne er afgørende.

Rapportering til beredskabsstyrelsen af hændelser/ulykker skal ske inden for en måned.

Hvad skal jeg gøre, hvis der sker et uheld?

Spil/Udslip af farligt gods skal meldes til alarmcentralen, tlf. 112, medmindre udslippet kan uskadeliggøres af tilstedeværende.

Når indsatslederen fra brandvæsenet kommer, afleveres transportdokument eller lastfordelingsseddel til denne (ikke til andre) og man skal være behjælpelig med oplysninger om, hvor godset befinder sig på køretøjet, og hvordan mandskabet kommer ind i køretøjet.

Når ulykken er afsluttet, så husk,

at du muligvis selv har været udsat for stoffet og har behov for behandling, og at der skal optages rapporter til, bl.a. firmaets sikkerhedsprotokol samt til firmaets lovpligtige Farligt Gods Sikkerhedsrådgiver. Uhedsrapporten fremsendes til Beredskabsstyrelsen senest 1 måned efter uhedsdatoen.

Arbejdshygiejne

Hvis du er impliceret i et uheld med farlige stoffer, er det vigtigt, at du hurtigst muligt foretager en personlig rengøring med rigeligt vand ved afvaskning af:

Hænder, ansigt og skylning af mund. Forurenet beklædning aftages.

Særlig sikring af gods

Særlig sikring af gods (ADR kap. 1.10)

Ved transport af farligt gods, som overstiger frimængden/undtagne mængder, skal der tages forholdsregler for at hindre tyveri eller misbrug af godset til terrorformål, som kan udsætte personer, bygninger eller miljø for fare.

Billedlegitimation (ADR kap. 1.10.1.4)

Hvert medlem af køretøjets mandskab skal bære billedlegitimation under transporten af farligt gods.

Undervisning om særlig sikring (ADR kap. 1.10.2)

Alle, der er involveret i transport af farligt gods, skal uddannes i de forebyggende foranstaltninger vedrørende transport af farligt gods..

Sikringsplaner (ADR kap. 1.10.3.2)

Afsenderen, transportøren og alle andre der er involveret i transport af farligt gods der udgør en særlig risiko, skal udfærdige, anvende og opfylde sikringsplaner.

Lovgivning er udtryk for MINIMUMSKRAV, der skal være opfyldt. Kundekrav kan medføre, at du og din virksomhed bliver omfattet af kravene om særlig sikring, selv om ”jeres” gods ikke er omfattet af listen over gods der udgør en særlig høj risiko.

Se mere i ADR konventionen.

Forklaring til Tabel A: Fortegnelse over farligt gods i UN-numerisk rækkefølge

Hver række i tabel A behandler i reglen det/de stof(fer) eller den/de genstand(e), som omfattes af et bestemt UN-nummer.

Hver kolonne i tabel A er forklarende bemærkninger og dedikeret et bestemt emne.

Populært kan man sige, at koderne i kolonne 1 til 9 er afsenderens ansvar, og det er her transportøren kontrollerer overensstemmelsen mellem klassifikationen og transportdokumentet.

UN-nr.	Godsbetegnelse og beskrivelse	Klasse	Klassifikationskode	Emballagegruppe	Faresædler	Særlige bestemmelser	Begrænsede og undtagne mængder	
	3.1.2	2.2	2.2	2.1.1.3	5.2.2	3.3	3.4	3.5.1.2
(1)	(2)	(3a)	(3b)	(4)	(5)	(6)	(7a)	(7b)
1202	DIESELolie eller GASOLIE eller FYRINGSOLIE, LET (med flammepunkt, der overstiger 60 °C, men ikke 100 °C)	3	F1	III	3	640M 664	5 L	E1
1203	BENZIN	3	F1	II	3	243 534 664	1 L	E2

Tankvognstransportøren skal kontrollere koderne i kolonne 10 til 20, og stykgodstransportøren skal kontrollere koderne i kolonne 15 til 19.

UN-tanke og bulkcontainere		ADR-tank		Køretøj til transport i tank	Transportkategorier (Tunnelsestrestriktionskode)	Særlige bestemmelser for transport				Farenummer	UN-nr.
Anvisninger	Særlige bestemmelser	Tankkode	Særlige bestemmelser			Kolli	Bulk	Pålæsning, aflæsning og håndtering	Transportens gennemførelse		
4.2.5.2 7.3.2	4.2.5.3	4.3	4.3.5 6.8.4	9.1.1.2	1.1.3.6 (8.6)	7.2.4	7.3.3	7.5.11	8.5	5.3.2.3	
(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(1)
T2	TP1	LGBV		AT	3 (D/E)	V12				30	1202
T4	TP1	LGBF	TU9	FL	2 (D/E)				S2 S20	33	1203

Særlige bestemmelser

Ved transport af farligt gods kan der være pålagt særlige bestemmelser, og det vil være for omfattende at medtage alle disse i guiden, men vi kan henvise til, hvor man finder ud af, om der er pålagte særlige bestemmelser for transport af de enkelte stoffer på følgende måde:

I ADR-konventionens tabel A (kapitel 3) finder man stoffets UN nr. i venstre kolonne, og herefter følger man linjen over kolonnerne og finder den relevante kode.

Alle kolonnerne indeholder en alfanumerisk kode, som refererer til en beskrivelse i ADR-konventionen (Alfanumerisk tegnsæt eller data, der består af både cifre og bogstaver).

Kolonne (10): Anvisninger for UN-tanke og bulkcontainere. Koden, som begynder med bogstavet "T", repræsenterer de mindst restriktive bestemmelser, der finder anvendelse for transport af det pågældende stof i UN-tanke.

Kolonne (11): Denne kolonne indeholder de alfanumeriske koder for de særlige bestemmelser for UN-tanke, der yderligere skal overholdes. Koderne, der begynder med bogstaverne "TP", refererer til særlige bestemmelser for fremstilling eller anvendelse af disse UN-tanke.

Kolonne (12): Tankkoder for ADR-tanke Denne kolonne indeholder en alfanumerisk kode, som beskriver en tanktype for alle klasser. Denne tanktype repræsenterer de mindst restriktive bestemmelser, der finder anvendelse for transport af det pågældende stof i ADR-tanke. Tankkoden angives med 4 karakterer (bogstav/tal).

Tankkoden kan begynde med:

- C** = Tank, batterikøretøj eller MEGC til komprimerede gasser
- P** = Tank, batterikøretøj eller MEGC til fordampede gasser eller opløste gasser
- R** = Tanke til kølede, fordampede gasser
- S** = Tank til stoffer i fast form (pulver eller granulat)
- L** = Tanke til stoffer i væskeform

Bemærk: Angivelsen "(M)" i slutningen af en tankkode betyder, at stoffet også må transporteres i batterikøretøjer og MEGC's. Hvis der er angivet et "(+)" i slutningen af tankkoden for et stof, er transporten underlagt særlige bestemmelser.

Særlige bestemmelser

Det betyder bl.a. bestemmelserne om brug af alternative tanke kun er tilladt, hvis det er angivet i typegodkendelsesattesten.

Kolonne (13): Særlige bestemmelser for ADR-tanke

Denne kolonne indeholder de alfanumeriske koder for særlige bestemmelser for ADR-tanke, der yderligere skal overholdes:

- Alfanumeriske koder, der begynder med bogstaverne "TU", refererer til særlige bestemmelser for anvendelse af disse tanke.
- Alfanumeriske koder, der begynder med bogstaverne "TC", refererer til særlige bestemmelser for konstruktion af disse tanke.
- Alfanumeriske koder, der begynder med bogstaverne "TE", refererer til særlige bestemmelser for disse tankes udstyr.
- Alfanumeriske koder, der begynder med bogstaverne "TA", "TT" og "TM" er prøvninger og typegodkendelse.

Kolonne (14): Køretøj til transport i tank

Denne kolonne indeholder en kode, der angiver det køretøj (herunder det trækkende køretøj ved påhængskøretøjer eller sættevogne) (se 9.1.1), der skal anvendes til transport af stoffet i tank.

FL = Brandfarlig væsker (Flammable liquids)

AT = Andre typer end EXII, EXIII, FL og MEMU (Alternative types)

EX kræves kun ved UN 0331 og UN 0332 i tank

Kolonne (15a): Transportkategori/Frimængde

Denne kolonne indeholder øverst et tal, som angiver den transportkategori, stoffet eller genstanden henføres til og nederst står frimængden. Hvis stoffet eller genstanden ikke er henført til en transportkategori, er dette angivet ved "-"

Kolonne (15b): Tunnelrestriktionskode

Tunnelrestriktionskoden. Hvis der ikke er nogen tunnelrestriktionskode, er dette angivet ved "(-)".

Kolonne (16): Særlige bestemmelser for transport - kולי

Denne kolonne indeholder den/de alfanumeriske kode(r), som begynder med bogstavet "V", der refererer til de særlige bestemmelser, som skal anvendes for transport i kולי.

Kolonne (17): Særlige bestemmelser for transport - bulk

Indeholder den eller de alfanumeriske koder, der begynder med bogstaverne "VC", "AP" eller "BK" for de gældende bestemmelser for anvendelse for transport i Bulk.

Særlige bestemmelser

Kolonne (18): Særlige bestemmelser for transport

– pålæsning, aflæsning og håndtering

Denne kolonne indeholder den/de alfanumeriske kode(r), som begynder med bogstaverne "CV", der refererer til de særlige bestemmelser, som skal anvendes ved pålæsning, aflæsning og håndtering.

Kolonne (19): Særlige bestemmelser for transportens gennemførelse

Denne kolonne indeholder den/de alfanumeriske kode(r), som begynder med bogstavet "S", der refererer til de særlige bestemmelser, som skal anvendes ved transportens gennemførelse.

Kolonne (20): Farenummer

Denne kolonne indeholder et to- eller trecifret nummer (i visse tilfælde med foranstillet bogstav "X"), hvis der er tale om stoffer og genstande i klasse 2 til 9, og klassifikationskoden (se kolonne (3b)), hvis der er tale om stoffer og genstande i klasse 1.

TANKTRANSPORT

Under transporten må der ikke findes farlige rester på ydersiden af tanke, tankcontainere, bulkcontainerne, containerne eller på køretøjets kasser, dette gælder også løse slanger, skabe og evt. forbindelse mellem forvogn og hænger.

Chaufføren må ikke fylde farligt gods i tanke/IBC, hvis dato for eftersyn er overskredet.

Tanke skal være lukket efter forskrifterne, når der transporteres farligt gods - dette gælder også ved tomme og urensede tanke.

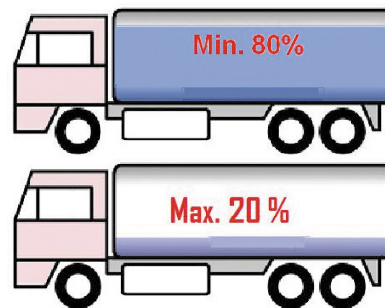
Et åbent domedæksel sidestilles med et hul i siden på tanken.

Forbrændingsvarmeanlæg (oliefyr) ADR 8.5 S2 (2)

Ved kørsel med FL-godkendte køretøjer er det forbudt at anvende forbrændingsvarmeanlæg under af og pålæsning (S 2 stk.2)

Statisk elektricitet – ADR 8.5 S2 (3)

Læsning/Losning af FL-godkendte køretøjer – f.eks. benzin og olie. Under læsning/losning af farlige stoffer med et flammepunkt på ikke over 60° C i tanke, skal der etableres god forbindelse mellem køretøj og jord. Det er generelt en god ide at etablere jordforbindelse når du læsser og lossere tankkøretøjer.

Fyldningsgrad – ADR 4.3.2.2.4

En tank til transport af væsker/flydende gasser, som ikke ved hjælp af mellem-bunde eller skulpeplader er opdelt i sektioner på højst 7.500 liter, skal under en transport altid være fyldt til mindst 80 % af kapaciteten, med mindre den er praktisk taget tom, hvilket vil sige indtil 20 % af kapaciteten

For at finde ud af om der er skulpeplader/mellembunde i tanken se de lovpligtige mærkeplader på tanken. Hvis tanken eller rummet er større end 7500 liter, skal bogstavet S angives efter rumfanget af de enkelte tanke/rumme – f. eks. 11.500 S. Er bogstavet S ikke angivet betyder det, at der er ingen skulpeplader og at tanken skal fyldes mindst 80%, eller maksimum 20%

Andre stoffer, der skal transporteres i tanke, kan være pålagt begrænsninger fyldningsgraderne – se de særlige TU (Tank Utilization) bestemmelser i afsnit 4.3.5 i ADR

Tankmærkeplade

Alle tanke skal være forsynet med en korrosionsbestandig metalplade, som ikke må kunne fjernes og som skal være anbragt på et synligt sted, hvor den er let at finde og er tilgængelig for eftersyn.

Mærkeplade skal bl.a. indeholde oplysninger om:

- Fabrikationsår
- Måned og år for førstegangsprøvning
- Måned og år for seneste trykprøvning
- Hvert 6. år for faste og aftagelige tanke og batterikøretøjer, dog hvert 3. år for tanke til giftige gasser (klassifikationskode 2TC i kolonne 3b i Tabel A), og hvert 12. år (første gang efter 6 år) for tanke til kølede, fordråbede gasser (klassifikationskode 3A, 30 eller 3F i kolonne 3b i Tabel A).
- Hvert 5. år for tankcontainere og -veksellad, UN-tanke, MEGC's og UN-MEGC's), dog hvert 2½ år for tanke til giftige gasser, og hvert 12. år (første gang efter 8 år) for tanke til kølede, fordråbede gasser.
- Tankens kapacitet - for tanke med flere rum, kapaciteten af rummene - efterfulgt af symbolet "S", såfremt tanken eller tankens rum på mere end 7.500 liter, ved hjælp af skvulpeplader, er opdelt i rum med en kapacitet på højst 7.500 liter.
- Dato og type for den seneste prøvning: "måned, år" efterfulgt af et "P", når der er tale om en førstegangsprøvning eller en periodisk prøvning eller "måned, år" efterfulgt af et "L", når der er tale om en mellemgående eftersyn.
- Stempel påført af den sagkyndige, der har foretaget prøvningen.

hmk BILCON		HMK Bilcon A/S Røndevej 200 DK-8260 Balling Tlf. +45 8888 0000	
TANK NR. (TANK NO.)	PROVINGSÅR (MANUFACTURING YEAR)	TANK CODE (TANK CODE)	
8000	2016	148P	
TYPE BETEGNELSE (TYPE)	LØSNINGSNUMMER (SOLUTION NUMBER)		
TP-340-1000-BA-180	DØR-ØKNET ÅRE		
MATERIALE (MATERIAL)	DESIGN TEMPERATUR (DESIGN TEMP.)	TANKVOLUMEN (TANK VOLUME)	
Aluminium 6061-T6	4,0°C	28500 L	
PRØVNING (TEST PROCEDURE)	TESTERTYPER (TESTING PROCEDURE)		
6.43 bar	bar		
MODELLE (COMPARTMENTS)			
1 8225	2 8225	3 8075	4 3025
5 3725	6 3725	7 8	8 3025
FØRSTE GANGS PRØVNING (FIRST INSPECTION)			
SAGKYNDIG (INSPECTOR)	HMK-ÅÅ (MK-VY)		
FØRRE			
EFTERFØLGENDE KONTROL (PERIODIC INSPECTION)			
PRODUCENT (MANUFACTURER)			
HMK Bilcon A/S Røndevej 200 DK-8260 Balling Tlf. +45 8888 0000			

BFA transport er den mest anvendte forkortelse for Branchearbejdsmiljøudvalget for transport og engros.

BFA transport bistår branchens virksomheder med information og vejledning om arbejdsmiljø. BFA transport lægger niveauet for det gode arbejdsmiljø i branchen.

Eksempler på andre materialer fra **BFA transport**.

Bevar ryggen

Værktøj til transportbranchen

Se mere på

www.bfatransport.dk

Emne	ADR Afsnit (evt. nat. bek.)
ADR Uddannelsesbeviser	8.2.1.1
ADR Uddannelsesbevisets - fornyelse	8.2.2.8.2
Adskillelse fra fødevarer	7.5.4 – se CV 28
Advarselsafmærkninger – udstyr	8.1.5.2
Aflæsning af klasse 1 i bymæssig bebyggelse	S1 og national bekendtgørelse
Afmærkning af Køretøjer med LQ gods	3.4.13 og 3.4.15
Afmærkning. Tankbiler - forhøjet temperatur UN 3257 + 3258	5.3.3 (s.b. 580 i kolonne 6)
Afmærkninger – benzin og oliebil	5.3.2.1.3
Afmærkninger - Bulkbiler	5.3.2.1.1 og 5.3.1.4.1
Afmærkninger - Containerbiler	5.3.1.1.1
Afmærkninger – stykgodsbiler	5.3/5.3.1.5
Afmærkninger – tankbiler	5.3.4.5 og 5.3.1.6
Afmærkninger på emballage og IBC	6.1.3.1
Alarmering ved uheld o.l.	Skriftlige anvisninger – 5.4.3
Andre transportformer – IMDG, ICAO, RID o.l.	
Ansvar og forpligtelses oversigt (vejledende)	1.4.2
Arbejdshygiejne	
Begrænsning i hvor meget, der må transporteres – kl.1, 4.1 og 5.2	7.5.5
Billedlegitimation	1.10.1.4
Brand i køretøjer/last	Skriftlige anvisninger – side 1
Brug af Brandslukningsmateriel	8.3.2
Container og Køretøjs pakkeattester	5.4.2
Dokumenter, der skal medbringes	8.1.2
Faresedler – oversigt over	5.2.2.2.2
Faresedler på tankkøretøjer og bulkbiler	5.3.1.6
Forbrændingsvarmeanlæg – oliefyrt i bilen	8.5 - S2,(2)
Forbud mod rygning	8.3.5 (og 8.5 - S1 for kl.1)
Forbud mod åbning af kolli	8.3.3
Fragtbrev – generelt	2.4/5.4.1.1
Fragtbrev – sprogkrav – generelt og særlig aftale i norden	5.4.1.1 og national bekendtgørelse
Fragtbrev – tom emballage og tomme tanke	5.4.1.1.6. 2 og 3
Frimængder og frimængde tabeller – stykgodsbiler	1.1.3.6
Fyldningsgrader i tankbiler	4.3.2.2.4 (og TU)
Førstehjælp	
Gasmasker (åndedrætsbeskyttelse)	8.1.5.3
Godkendelse af køretøjer	9.1
Godkendelsesattest	9.1.3.5
Hvor meget brændstof må medbringes (1500 ltr- max 500 på phv)	1.1.3.3a
Hvor står det i ADR	
Håndildslukkere – antal og indholdet	8.1.4.1
Indholdsfortegnelsen	Bind 1 side vi
Konvojkørsel med klasse 1	8.5 – S1(5)
Køre sikkert i vejttunneler	
Lastsikring – surring af godset	EN 12.195 og national bekendtgørelse
LQ - Limited Quantities – Små emballage og afm. af køretøjer	3.4.12
Mandskab – definitioner	1.2.1 og 8.3.1
Modulvogntog og transport af farligt gods	Ingen restriktioner på modulvogntog
MP – Marine Pollutants – Søfartsbestemmelse	IMDG
Opsyn med køretøjer	8.4 (S1 og S14 til S24)
Oversigt over transportregler	
Passagerer (og definition på mandskabet)	8.3.1 (def. 1.2.1)
S sætninger (Tillægs-bestemmelserne for transport)	8.5
Sammenlæsning – fødevarer og foderstoffer	7.5.4 (CV 28)
Sammenlæsning – generelt	7.5.2.1
Sammenlæsning klasse 1 – indbyrdes	7.5.2.2.
Sikring af gods – sikringsplaner	1.10
Skriftlige anvisninger	5.4.3.1
Statisk elektriske foranstaltninger	8.5 (S2 - 3)
Tomgangskørsel	8.3.6
Tunnelrestriktioner og kategorier	8.6.1
Tvangsruter i Danmark	National bekendtgørelse bilag 4
Udstyr – der skal medbringes	8.1.5.2/3 og 5.4.3.1
Uheld	National bekendtgørelse

Øversigt over faresedler

Fareseddel nr. 1
Ekspløsningsfarlig

Fareseddel nr. 1
Ekspløsningsfarlig

Fareseddel nr. 1
Ekspløsningsfarlig

Fareseddel nr. 1.4
Ekspløsningsfarlig

Fareseddel nr. 1.5
Ekspløsningsfarlig

Fareseddel nr. 1.6
Ekspløsningsfarlig

Fareseddel nr. 2.1
Brandfarlig
gasser

Fareseddel nr. 2.2
Ikke-brandfarlig
og ikke-giftig gas

Fareseddel nr. 2.3
Giftig gas

Fareseddel nr. 3
Brandfarlig væske

Fareseddel nr. 4.1
Brandfarligt
fast stof

Fareseddel nr. 4.2
Selvantændelige
stoffer

Fareseddel nr. 4.3
Udvikler antændelige luftarter ved berøring med vand

Fareseddel nr. 5.1
Oxiderende stoffer
(brandnærende stoffer)

Fareseddel nr. 5.2
Organiske
peroxider

Fareseddel nr. 6.1
Giftige stoffer

Fareseddel nr. 6.2
Smittfarlige
stoffer

Fareseddel nr. 7A
Radioaktive
stoffer
Kategori I-HVID

Fareseddel nr. 7 B
Radioaktive
stoffer
Kategori II – GUL

Fareseddel nr. 7 C
Radioaktive
stoffer
Kategori III – GUL

Fareseddel nr. 7 D
Radioaktive
stoffer

Fareseddel nr. 7 E
Fissile stoffer

Fareseddel nr. 8
Ætsende stoffer

Fareseddel nr. 9
Forskellige farlige
stoffer

Fareseddel nr. 9A

Miljøfarlige stoffer

Stoffer ved
forhøjet
temperatur

Begrænsede
mængder

Undtagne
mængder

Retningspile skal
respekteres

Størrelse på faresedler
På emballage: 10 x 10 cm
På køretøjer: 25 x 25 cm

Er der tunnelrestriktioner for farligt gods?

Skiltning på Amagermotorvejen mod Sverige

I tidsrummet fra 06.00 – 19.00 alle ugens 7 dage er det en kategori D tunnel og fra 19.00 – 06.00 er det en B tunnel - se også note 5 om LQ-gods.

Det betyder at meget stykgods kan transporteres via Øresundsforbindelsen hele døgnet

Stykgods med tunnelrestriktionskode B/E, C/E, D/E og E kan køre via Øresundstunnelen hele døgnet.

6 - 19
(6 - 19)
6 - 19
D

Øvrig tid
B

6,5 km

Er der tunnelrestriktioner for farligt gods?

Bemærk: Næsten alle UN-numre er tildelt en tunnelrestriktionskode i Tabel 3A i kolonne 15. Tunnelen skal skiltes med "Kørsel med farligt gods forbudt" (C23.3) med undertavle der oplyser om den pågældende tunnels kategori. Tunnelkategori A er ikke skiltet. Hvis transporten forventes at køre gennem tunneller skal Tunnelrestriktionskoden indføres i transportdokumentet. Transportdokument kræves ikke ved LQ gods. **Bruttovægten af det pågældende gods skal dog være oplyst – vær derfor opmærksom på Note 5.**

Kategori på undertavlen ved tunnelen →	Færdselstavle C23 og tunnelkategori, B, C, D eller E vises på en undertavle under den. F.eks. Øresundstunnelen: D – mellem kl. 06.00 – 19.00 og B mellem kl. 19.00 – 06.00 alle ugens 7 dage.				
	Undertavle	Undertavle	Undertavle	Undertavle	Undertavle
A – ingen skiltning	B	C	D	E	
Ingen kode	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt
Koden som er angivet i fragtbrevet B	Ait tilladt	forbudt	forbudt	forbudt	forbudt
B1000C	Ait tilladt	3	forbudt	forbudt	forbudt
B/D	Ait tilladt	1	1	forbudt	forbudt
B/E	Ait tilladt	1	1	1	forbudt
C	Ait tilladt	Ait tilladt	forbudt	forbudt	forbudt
C5000D	Ait tilladt	Ait tilladt	4	forbudt	forbudt
C/D	Ait tilladt	Ait tilladt	1	forbudt	forbudt
C/E	Ait tilladt	Ait tilladt	1	1	forbudt
D	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	forbudt	forbudt
D/E	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	2	forbudt
E	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	forbudt
LQ gods	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	Ait tilladt	5

Note 1: Transport i tank forbudt

Note 2: Transport i tank og bulk forbudt

Note 3: Forbudt når NettoEksplisivMængden overstiger 1.000 kg

Note 4: Forbudt når NettoEksplisivMængden overstiger 5.000 kg

Note 5: Forbudt ved transport af mere end 8.000 kg LQ gods i en transporterende enhed med en tilladt totalvægt på mere end 12.000 kg

Tjekliste transport af farligt gods - TANK

Tjekliste transport af farligt gods - TANK

Chaufførens dokumenter		Farligt gods bevis udvidet til tank Billedlegitimation	
Dokumenter		Transportdokument Se mere side 10 Skriftlige anvisninger Se mere side 14	
Udstyr til køretøj og mandskab	 Håndildslukker se mere side 16	Godkendelsesattest Se mere side 22 Advarselsvest Beskyttelseshandsker Øjenbeskyttelse Mindst 1 stopklods pr. køretøj Mindst 2 selvstående advarselsmarkeringer	
Yderligere udstyr for visse klasser		Øjenskyllevæske Transportabel belysningsanordning For fareseddelnummer 2.3 eller 6.1 Flugtmaske For fareseddelnummer 3, 4.1, 4.3, 8 eller 9 Skovl Afløbsdække, og Opsamlingsbeholder	
Last	Stoffer, der er omfattet af ADR, må kun transporteres i tank, når stoffet har en tankkode	Tankkode evt. ved hierark Tankkode med (+) eller (M) Fyldningsgrad Temperatur på yderside 70° C	
Afmærkning af køretøj		Orangefarvede fareskilte med faretal og UN-nummer Fareseddel(er) Anden afmærkning** **Miljøfareseddel/Forhøjet temperatur Tankmærkeplade let tilgængelig Der må ikke forefindes rester af det farlige stof udvendigt på tanken Alle tankdæksler skal være lukket under transport	

Denne guide er udarbejdet af Jens Gjerløv for BFA transport.

Guiden kan bestilles gratis af organisationernes medlemmer gennem deres organisationer eller downloades som pdf på www.bfatransport.dk

Fællessekretariatet

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 33 77 33 77
www.bautransport.dk

Arbejdslederekretariatet

Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf. 32 83 32 83

Arbejdsgiversekretariatet

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 33 77 33 77

Arbejdstagersekretariatet

Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf.: 70 300 300

Lay-out: Søren Sørensen's Tegnestue

Tryk: PrintDivision

9. udgave, 1. oplag år 2023

ISBN nr. 978-87-93727-66-3

Varenummer 12 30 88